Ч. 168 (14.999) Львів, середа 3. серпня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Град бомб над північною Кореєю.

НАЛЕТ 40 БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ЛІТАКІВ.

Японське міністерство війни оголосило такий комунікат:

У понеділок 1. ц. м. між год. 12.30 і 14.30 40 важких большевицьких літаків бомбардувало Чанкуфен і кілька менших місцевостей у північній Кореї. Японська протилетунська артилерія зістрілила три большевицькі літаки. Рейд большевицьких літаків виглядав так: В год. 12.30 12 большевицьких літаків перелетіло низько над становищами японських військ недалеко Чанкуфен. Ця ескадра кидала бомби та обстрілювала зі скорострілів японські становища. Бомби і вогонь зі скорострілів не були цільні. Одночасно інша ескадра бомбардувала поодинокі відтинки совітсько-кореанського кордону. В год. 2.30 понад 20 бомбовиків атакувало залізничу лінію півн. Кореї. Підчас налету зістрілено два большевицькі літаки, що мусіли осісти. Шкоди від бомбардування залізничої лінії незначні і рух поїздів відбувається нормально. Одночасно 11 совітських бомбовиків бомбардувало місто Кейко в північній Кореї. Один большевицький літак зістрілено, два інші ушкоджені. Большевицькі бомбовики летіли без охорони мисливських і лінійних літаків. Японські літаки не брали участи в боях.

Авас повідомляє: 15 большевицьких бомбовиків бомбардувало в год. 7.40 Чанкуфен.

ЯПОНЦІ ТЕРПЕЛИВО СЛІДКУЮТЬ.

Представник кореанської армії заявив, що японські війська слідкують за налетами большевицьких літаків, але стараються не поглиблювати інциденту зберігаючи терпеливість. Японські літаки не беруть участи в боях. Чанкуфен і Шашаопін не потерпіли`хід бомбардування большевицьких літаків. Японські війська готові до енергійної протиакції на випадок нової большевицької провокації. Підчас битви в неділю 31. м. м. японці здобули 11 большевицьких повозів.

НАРАДИ В ЦІСАРЯ.

В понеділок вполудне прем. Коное і міністри закордонних справ, війни і маринарки поїхали до літньої резиденції цісаря до Гаями, куди незадовго прибув шеф штабу ген. кн. Канта і зясували хід подій.

Міністри війни і закордонних справ поінформували нині кабінет про хід інциденту під Чанкуфен.

Політичні кола переконані, що інцидент не матиме дальших наслідків. Японія сподіється поладнати інцидент мировим шляхом.

МОСКВА ВМИВАЄ РУКИ.

ТАСС повідомляє, що події спровокували японці, які під ослоною артилерії посунулися 4 км. у глибину большевицької території. Кілька годин пізніше большевицькі відділи відбили втрачену територію. По обох боках багато вбитих і ранених. Японці залишили 5 гармат, 15 скорострілів і 150 крісів з муніцією. Большевицьке військо має 13 вбитих і 55 ранених. Один зі совітських повзів і одна гармата ушкоджені. Один з большевицьких летунів, який злетів з легкопадом, мабуть попав у руки японців.

Совітський шарже д' афер дістав приказ скласти енерґійний протест в Токіо.

ФРАНЦУСЬКА ПРЕСА СТВЕРДЖУЄ ПРОВОКАЦІЮ БОЛЬШЕВИКІВ.

Французька преса пише, що Чанкуфен і Шаофен є неподільною частиною території Манджу-ко. На доказ оголошують мапу російського ґенерального штабу з 1911 р. Селяни Кореї святкували щороку свято весни на горбах, що є предметом спору.

Новий склад уряду Сов. України.

ЧУБАР ТА ЙОГО БРАТ АРЕШТОВАНІ.

Найвища Рада Сов. України створила уряд ССР у такому складі: **Коротченко** — премієром, **Жила** — його заступник, **Усіков** — голова плянової комісії, **Успенський** — комісар внутрішніх справ (ГПУ), **Башка** — комісар споживчого промислу, **Кириченко** — комісар легкого промислу, **Ушкалова** — комісар лісного промислу, **Мурза** — комісар хліборобства, **Шило** — комісар збіжевих і годівельних совхозів, **Кузя** — комісар скарбу, **Борисов** — комісар торгівлі, **Бабченко** — комісар справедливости, **Овсієнко** — комісар охорони здоровля, **Хоменко** — комісар освіти, **Уляненко** — комісар льокального промислу, **Чернолов** — комісар комунального промислу, **Легурова** — комісар суспільної опіки, **Компанієць** — начальник мистецьких справ, **Мечев** — начальник управи доріг.

Поодинокі делегати Найвищої Ради Сов. України гостро критикували діяльність ком. Хоменка і ком. Овсієнка. Дуже гостро атакували дотеперішнього комісаря торговлі Лукашова і комунальної господарки Задорожного, які не ввійшли до нового уряду.

Поголоски про арештування віцепреміера СССР **Власа Чубара** потверджуються. ГПУ арештувало теж його брата **Т. Чубара**, комісаря льокального промислу на Сов. Україні. Т. Чубар був комісарем від 20. грудня м. р. по відкликанні його брата зі становища комісаря фінансів, який був заступником прем. Молотова.

Крівавий страйк на Гавайських островах.

У місті Гільо дійшло до крівавих заворушень — у звязку зі страйком портових робітників, що тягнеться вже кілька днів. У хвилині, коли до пристані заїздив прибережний корабель, юрба в 500 осіб намагалася перешкодити причаленню корабля до порту. Поліція намагалася розігнати юрбу слізними бомбами, але нічого не могла вдіяти. Тоді поліція покористувалася зброєю. 10 деомнстрантів ранених.

—o—

Присилайте передплату.

Наше становище

У СПРАВІ „МИРА ЧИ ВІЙНИ" З МОСКВОФІЛАМИ.

Львів, 2. серпня 1938.

I.

Започатковуючи кілька місяців тому дискусію на тему „мир чи війна з москвофілами", Редакція „Діла" здавала собі знаменито справу, що поруч із голосами найвищого одобрення на саму вістку, що можливе якесь порозуміння українського національного табору з т. зв. москвофільським чи староруським гуртом, — чи, вірніше кажучи, припинення спору української нації з дрібною частиною її членів, що розійшлись з більшістю своїх земляків у підході до таких засадничих питань, як поняття нації, території, рідної мови, минулого й культури, — що поруч із цими голосами радости лунатимуть і голоси найбільшого обурення. Цілком ясно: адже в українському громадянстві по нинішній день покутує чималий „комплекс російщини", той самий, який проявляється від невинного ніби захоплення лубочними московськими „циганськими романсами", до теорій, як то українці можуть кольонізувати Азію, коли тільки у згоді житимуть з Московщиною. І так само повстав у нас чейже, розвинувся і цвите той націоналізм, який не тільки прийняв протиросійське становище, як вислів своєї ідеольоґії і всеукраїнської національної рації, але й відкидає все, що погрожує нарушити границі рідного національного ґетта: зближення до москвофілів це в розумінні і відчуванні великої частини нашого громадянства і безумовно величезної більшости української патріотичної молоді це мало не національна зрада. Тут уже покутує старий український комплекс нижчости: підсвідомий страх, що не ми творимо атракційну силу для тих, до кого зближимось, і не ми його до себе притягнемо, тільки дамо себе притягнути — з головою і ногами, з серцем і душею, іншими словами, — що грозить свіжа „хруніяда"...

З голосів, які досі на цю тему на сторінках „Діла" появились, видно аж надто яскраво, оскільки правильні були наші передбачування. А проте треба признатися, що не рахувалися ми, що в оцій пресовій дискусії будуть лунати аж такі численні нотки — непорозуміння. Очевидно, що на боці залишаємо неповажний і невідповідальний закид „браку компетенції" (бо і з цим стрінулися), так, немов щоденник, який у своєму громадянстві має те значіння, що „Діло" в українському, потребує чиєїнебудь санкції, щоб друкувати дискусійні статті на актуальну, для широкого загалу цікаву громадську тему! Непорозуміння починається з хвилиною, коли люди підходять до мерітум справи: у кругіж непорозуміння поринають однаково ті, які відразу, з місця, з обуренням відкидають саму думку порозумітися якось, чи хочби „говорити" з москвофілами, наводючи безліч усім відомих і безспірних правд з галицького минулого від 60-их рр., коли народилось тутешнє москвофільство, аж по останні подвиги пп. Ганасевичів, — як і ті, які допускають навіть можливість — ідеольоґічної злагоди, так, немов між ідеями (якщо вони дійсно ідеями є) можливий торг!

А проте — чи правильна була сама думка, кинена на сторінках „Діла", чи ні, — про це рішає ще важніший чинник, ніж слушні або помилкові погляди, висловлені у дискусійних статтях. Рішає про це життя і зважуємось твердити, що життя висловилося рішуче „за". Те життя таке, що українська дійсність у Польщі (а під українською дійсністю слід розуміти все, що діється на територіях, на яких живуть українці) перестала панькатися не то з ріжницями між одним і двома „с", але й між усякими

„зеленівщини" та „регіональний" визначено сіями. Зі злорадости москвофілів від пропасок „нормалізації" не вискочила ім чейже нода на благодать. Можна теоретизувати на тему тотожности понять галицького москвофільства з російщиною та російщини з православієм і цим виправдувати той гін москвофілів до православія, який м. і. проявився і в „довірочних" інформаціях, що їх збірав від декого п. Войцеховський. Але здається сьогодні вже ніодин москвофіл не може мати надто великих надій на поширення православія! І напевне не любов до „Діла" та його редакторів каже ліп. із „Руського Голосу" відмовлятися в останньому часі від кпин на тему тої української кволости, що потребує тільки москвофільського союзника, щоб не загинути остаточно. Замість цього чуємо віттіль теж оклики про потребу порозуміння. І з одної і другої сторони проявляється здоровий гін самозбереження, — не як політичної організації, але як нації, тої самої, спільної, до якої приналежність — свідомо чи хай навіть підсвідомо — підсуває у таких тривожних хвилинах ті самі думки про рятунок. Поява двох національних рубрик в офіціяльній статистиці для тих, що говорять тією самою мовою та інші не знають, не створила двох націй. Факт, що на вістку про відомі минулорічні золочівські події москвофільська молодь в одному підзолочівському селі гурмою вписалась до читальні „Просвіти" є знаменитим доказом, як то і на цьому нашому відтинку робить зовсім непередбачені збитки...

Життя заявилось „за"; бо чим довше триває ця пресова дискусія, тим більше таких, які призадумуються: „а може всетаки якось удалось би?..." і тому маємо враження, що пора обчислювати вже дискусію з непорозумінь. Досі ми свідомо не старалися керувати дискусією, лиш давали вільну волю всім дискутантам. В надісланих нам цікавіших голосів не помітили ми досі тільки одного, саме такий один класичний зразок „комплексу росіящини"; який актуальну нашу дискусію вжив як відбивну для пропаганди чогось у роді „Злучених Держав Східної Европи". Сторінки „Діла" для такої пропаганди не годяться і приходиться тільки висловити найбільший жаль, коли дехто не розуміє, що оборонний одноцільний національно-політичний фронт включно з москвофілами в Польщі, а ідеольогічно-політична русофільська платформа — це дві зовсім інші справи. Зрештою ми були супроти всіх ш. дискутантів найбільш льояльні — і будемо надалі. Дискусії на тему „мир чи війна з москвофілами" не перериваємо: виясняючи сьогодні її ґенезу та засновуючи наше становище, хочемо її тільки надати, так мовити, більш зорганізовані й упорядковані форми. Ясна річ, що й наше становище не аподиктичне остаточне й невідхильне: тільки найбільші фільософи і найбільші дурні не дають себе переконати ніякам арґументам, а ні до одних ні других себе не зараховуємо.

Ініціятива до дискусії, що її започаткувало „Діло", вийшла — як не дивно — з деяких москвофільських кол. Велику помилку роблять ті з-поміж нас, які на москвофільський табор — хоч який він невеличкий — глядять як на щось одностайне. В ньому, що правда, тільки одна політична партія, яка через те і має монопольстичний привілей репрезентації всього табору. А проте (як це зрештою скрізь буває) офіціяльні достоїнства у РСО не конче покриваються з моральним авторитетом у москвофільському ґурті (не хочемо тут нікого ображувати) і є теж у тому ґурті навіть люди зпоза РСО, які мають свою питому вартість. Отож у москвофільському таборі віддавна були такі суперечки. Головною причиною була раніш господарка в Народньому Домі останнього державного комісаря: були серед москвофілів чесні одиниці, які ніяк не могли погодитися з традиційною тактикою РСО, яка полягала на тому, щоб формально протестувати проти комісарщини, фактично з комісарем тісно співпрацювати, миритися з тим, щоб він заявляв у пресі, що до РСО не належить, а на зїздах РСО овацийно його витати й величати і таким робом нести повну моральну відповідальність за трагічні для Народнього Дому наслідки господарки п. комісаря, зрештою — одного з найдавніших членів москвофільських діячів, двократно раненого денікінського старшини. Другий найповажніший предмет спору — це становище до єрархії гр.-кат. Церкви. Брак зрозуміння для факту, що саме гр.-катол. Церква відіграла велику ролю в українському національному відродженні Галичини та жаль що гора св. Юра не залишилася твердинею культурного й політичного назадництва, найбільшого москвофільського союзника, це ті глибші причини, які кажуть москвофілам від довгих літ атакувати взагалі всю українську гр.-кат. єрархію та зокрема і найгостріше Митрополита. Атака сеніора п. Гулли за пісню „Боже великий" у Волоській церкві та згадані вже вище „довірочні інформації", що з них користала редакція „Волі і Чину" та безпосередньо п. Войцеховський — були всетаки виступами, які численних поважніших москвофілів обурили: вони відчули, що це чейже скандал, щоб посередньо і безпосередньо греко-католики помагали римо-католикові до його суто політичних атак на голову греко-католицької Церкви. Тоді то рішні поважні одиниці з москвофільського табору почали виразно казати перед своїми знайомими, українськими патріотами, що „так далі бути не може". І тоді саме виринула думка повести таку — найбільш загальникову та нікого не зобовязуючу — анкету, якої змістом булоб одно питання у наголовку.

Не потураючи ані неґальоманії ані „мінімалькомплєксові", знаємо, що українство своїм активізмом, своєю життєвою ґуґістю, ініціятивністю, своєю енерґією праці, яка на всіх полях зазначує при всіх найгірших умовинах постійний поступ, — є атракційною силою для всіх тих земляків, які через незавершений процес національної кристалізації чи через специфічні історично-політичні обставини не признають з нами окремішньої національної спільноти. І знаємо теж, що у національних та соціяльних процесах ультиматуми, бойкоти та вимога капітуляцій — це не завжди найкоротший шлях до цілі.

У даному випадку — взаємин з москвофілами — треба собі засувати з усіми точками над „і": яка наша ціль та які шляхи ведуть до неї?

іх.

Німці про свою місію в Европі.

Берлін, 31. липня 1938.

Немов у відповідь на недавній злет чеських соколів у Празі відбувався на днях у столиці німецького Горішнього Шлєску, у Бреславі, великий Олімпіяда німецьких руховиків. Величезний бреславський спортовий майдан заповнило до останнього місця 400.000 руховиків. З усіх кінців світу, навіть з далекої Австралії, прибули представники фізичної культури німецьких поселенців, щоб узяти участь в Олімпіяді й на власні очі оглянути мітичний для них третій райх. Нічого й казати, що німецькі руханкові організації з близьких або дальших европейських країн заступлені були дуже численними відділами руховиків та руховичок; з самої тільки Чехословаччини приїхало поверх 29.000 осіб, у цьому коло 16.000 руховиків. Не бракувало також, очевидно, представники німецької руханки з Польщі. З уваги на присутність на цій Олімпіяді Гітлера і Геббельса та головного провідника судетських німців Генляйна бреславське руханкове свято розрослося до розмірів гомінкої манифестації німецької національної єдности. Підкреслювали власне цей момент усі промовці, що в коротших або довших бесідах зверталися до учасників Олімпіяди.

Зокрема звернули на себе увагу присутніх дві промови: судето-німецького провідника Генляйна та міністра пропаганди Геббельса.

Генляйн, подякувавши господарям райху за гостинне прийняття в імени всіх закордонних німців, заявив, що „ліпше, ніж усякі слова, доказує бреславський зїзд німців з цілого світу, що знову існує одноцільний, великий та горачий німецький нарід, пройнятий одним світоглядом і сильною вірою. Зусилля здвигнути з державних кордонів також духові кордони між членами одного й того самого народу заломилися на почутті народнього інстинкту німецької людини. Ми, закордонні німці, даємо державі те, що державі належиться, а нації те, що належиться нації. Як німці, привикли ми приймати на себе обовязки сумлінно виконувати. Тому виконання обовязків у відношенні до держав, до яких належимо, беремо поважно та сумлінно. Але навіть як громадяни рiжних країн держав ми є та залишаємося громадянами німецького народу (дойче фолькбірґер), що добровільно підпорядковуються законам німецького народу як цілости. Ми стали єдиним народом, спільнотою усіх німців у світі".

Висловивши далі у своїй промові вдяку закордонних німців для творців третього райху, зокрема для Гітлера, Генляйн продовжував свою промову такими словами:

„Бачимо державний нарід Великої Німеччини, занятий могутньою розбудовою своєї історії, і черпаємо з того нову віру й нове довіря для нашої боротьби Велич і щастя Великої Німеччини є величчю та щастям цілої німецької нації, але також величчю та щастям цілої Европи й усіх її народів. Маємо глибоке переконання, що історія призначила Німеччині й те, щоб вона найшла той новий засад для народів, який був би одинокий у цілі принести дійсний та справжній мир у нашій європейській частині світу. Ми вернемось до нашої тісної вітчини гордї, що доля призначила нам почесне, хоч важке завдання: берегти німецьку землю та німецьку кров і забезпечити німецькому народові мир. Як речник найбільшої німецької національної групи в Европі складаю заяву також іменем всіх закордонних німців: Ми є нерозривною частиною великої німецької нації".

Міністр Геббельс подав на вступі своєї промови історію дотеперішніх зїздів закордонних німців, зокрема враження зі зїзду у Штутґарті у хвилині, коли третя Німеччина ставила свої перші кроки до віднови нації та обговорив досягнення III. райху за пять років. Доказав він, що це булаб ілюзія думати, що то Німеччина розвязала всі німецькі проблеми. Полагоджено досі тільки невелику їх частину, деякі проблеми стали саме тепер справжньо актуальною, але найбільша частина їх ще чекає своєї черги. Німеччина веде важкий бій економічний та політичний з сусідами та світом. Злосливі противники націонал-соціялізму не мали нічого проти кровавої війни. Але все діється за пізно. Нинішня Німеччина — могуча потуга: Не маючи відваги напасти Німеччину в отвертому бою, поширюють про неї брехні, м. і. такі, що Німеччина — це один концентраційний табор.

Накресливши ріжницю між Німеччиною до 1933 р. і теперішньою, Геббельс сказав дослівно: „Цей самий нарід, що в 1918 р. в розпуці та пессимізмі не вірив у свою власну силу, стоїть тепер з піднесеним чолом у ряді світових потуг. Ми свідомі своєї сили. Ми знаємо чого хочемо, але ми хочемо теж того, що ми знаємо. Ми не тільки говоримо, але й розвязуємо питання, що стоять перед нами. Ми в домі великої політичної та культурної місії німецького народу в цілім світі".

„В цих урочистих годинах, з тих пір як за нас зібрані частини цілого німецького народу, в цих годинах, коли ми стоїмо свідками великої політичної і культурної місії в цілім світі, наші думки линуть від нас до тої людини, що дала нам національну віру та що здійснює нам наші національні... Фірер здоровить вас!"

Преса усього світу приняла бреславські німецькі манифестації з мішаними почуттями. Особливо заява Геббельса, що Німеччина ще багато проблем до розвязання, і та про культурну місію німців є для них нагоди та матеріялу до розважань. Чеські пресові органи добачують у промові Генляйна підставу до обвинувачення за державну зраду.

В сороковини смерти бл. п. ґен. М. Тарнавського.

Товариство „Молода Громада“ повідомляє усіх своїх членів та українське громадянство, що в неділю 7-го серпня ц. р. в год. 12-ій вполудне відправиться в Архикатедральній церкві св. Юрія поминальне богослуження і панахида в сороковини смерти бл. п. ґенерала М. Тарнавського.

Рівночасно повідомляємо, що Митрополичий Ординаріят дозволив на прохання Ділового Комітету відправляти в краю в неділю 7-го ц. м. поминальні богослуження й панахиди за бл. п. ґен. М. Тарнавського.

Рада Т-ва „Молода Громада“.

—o—

Відкривають саркофаг та апсиди Осьмомислової катедри.

Княжий Галич-Крилос, 1. 8. 1938.

Нині приступлено до відслонення закритих на зиму камяної домовини-саркофагу — по всякій правдоподібности князя Ярослава Осьмомисла й апсид митрополичої катедри, що їх минулого року відкрив д-р Пастернак. Сподіємося, що коло суботи провізорична крівля буде вже знята і буде можна знову оглядати ті дорогі нам памятки.

—o—

Заборонили літній табор Т-ва „Орли“ КАУМ у Крилосі.

Від 4. 7. Т-во „Орли“ КАУМ вело у Крилосі літній табор для своїх членів. 31. 7. староство у Станиславові заборонило з днем 5. 8. вести цей табор. Треба згадати, що учасники табору дуже совісно й безкорисно працювали при відслонюванні Осьмомислової катедри.

З польської акції на наших землях.

НАСТУП НА ХОДАЧКОВУ ШЛЯХТУ.

У статті „Під гаслом національного відродження“ „Век Нови“ з 29. м. м. подає вислід дотеперішньої польської акції серед т. зв. ходачкової шляхти.

„Початки праці над підкарпатською ходачковою шляхтою — пише „Век Нови“ — сягають року 1935, коли то піднято першу спробу в турчанському повіті. Виявила вона незвичайно сильне тяготіння шляхотського елементу до організування **під гаслом національного відродження.** Небавком організаційний рух у живлований спосіб опанував ціле Підкарпаття та перекинувся на інші области Східної Галичини.

„У жовтні 1937 р. відбувся організаційний зїзд ходачкової шляхти на Підкарпатті при участи коло 4.000 учасників з львівського, станиславівського і частинно тернопільського воєвідства, на якім ухвалено зорґанізувати загальний Союз. У висліді постанов зїзду випрацьовано статут Союзу Ходачкової Шляхти і приступлено до організації Союзу. В лютім 1938 р. відбувся у Перемишлі зїзд відпоручників кружків Союзу Ход. Шляхти у прияві коло 400 відпоручників, на якому вибрано центральну управу цього Союзу.

Орґанізаційний розвиток Союзу Ходачк. Шляхти зображує отся табеля:

Рік	місяць	кружків	управ повітів	управ окружн.	членів
1936	листопад	8	1	—	
1937	жовтень	83	4	2	7.500
1937	грудень	100	6	2	10.500
1938	лютий	147	8	2	12.000
1938	березень	200	12	3	14.500
1938	квітень	242	21	3	16.000

„Орґанізаційн життя в кружках виглядає так:

До дня 13. лютого зорґанізовано: зборів управ 598, відчитів 384, „оплатків“ і свяченого 94, забав 168, представлень 68. В ділянці культурно-освітніх справ переведено: курсів провідників суспільної праці 2 для 100 осіб, курс інструкторів 1 для загалом 50 осіб. У більшости кружків повстали **союзні світлиці.** Крім того зорґанізован **38 рухомих бібліотек** і заінстальовано 27 радіоприймачів. У квітні 1938 р. Союз дістав від Комітету для справ ходачк. шляхти Варшаві 150 радіоприймачів. Зорґанізовано **3 краєзнавчі прогульки** по Польщі, в яких взяло участь поверх 1.300 членів Союзу ход. шляхти. Розвиток „Побудкі“, двотижневика для ходачкової шляхти, ілюструють числа передплатників. З тих чисел виходить, що коли у вересні 1937 р. було 3.071 передплатників, то у квітні ц. р. було їх уже поверх 8.000.

„Союз частинно започаткував, частинно перевів у власній ділянці або у великій мірі допоміг будові: **61 костелів і римо-кат. каплиць, 36 „Домів Людових“, 15 шкіл, 1 бурси для молоді і сиротинця.** Поза цим приміщено 6 синів ходачкової шляхти у школах і виєднано 8 наукових стипендій.

„В ділянці господарських потреб Союз прийшов з допомогою в 396 справах. Крім того признано **97 господарських позичок і 2.435 премій, у тім числі 800 книжок** на господарські теми. Для кружків годовців худоби Союз **роздав 360 румунських овець.** Незалежно від того зорґанізував: **13 кас Стефчика, 7 безвідсоткових і кооперативних кас, 22 „кулка рольніче“, 19 крамниць „кулок рольнічих“ і 10 молочарень.** Поза тим у рямцях Союзу улаштовано **88 господарських халупничих та торговельних курсів,** а саме 29 курсів сільського пристрою, 24 курсів хатньої господарки, 6 курсів плекання овець, 18 курсів дошкілля, 3 трикотарські курси, 1 курс „страганярський“, 7 курсів управи винограду.

„Національне відродження польської ходачкової шляхти почало набирати з часом щораз ширших розмірів. Орґанізаційний рух хо-

---

МАВРИКІЙ ЙОКАЙ. 7)

Двобій.

Зібельман не хотів довго мучитись в боязкім очікуванні, що йому подадуть напитись отрути.

— Я лікар — додав ґраф. — Але, прошу вас, не говоріть про це нікому. Бо коли довідається про це уряд, то заборонить мені таку працю, я не маю дипльому.

— А хворі, що ви їх лікуєте, не зрадять вас?

— Це селяни, отже добрі сторожі моєї тайни. Лікую здебільша дитячі хвороби та пошесть худоби, бо це найгрізніша мітла нашої країни. Минулого року я охоронив діти у трьох селах від тифу. Вже три роки минуло, коли я відвернув пошесть худоби. Але ви не приходите в цій справі до мене. Це мабуть якась торговельна справа. Рідко буває, коли до мене приходить людина вищого стану. А чи не було вам сумно, коли ви входили до мене?

— Признаюся. Життя в заперті є причиною багатьох сплітох. Приходжу до вас, пане ґрафе, в тій самій справі, в якій вже мій батько листувався з вами — але без успіху. Я сказав собі: Ет, піду до нього сам, спільно поговоримо“. Вже тішуся, що можу тільки з тим, з ким маю до діла, скінчити свої справи. Тому повторяю свою пропозицію. Якби я міг дістати від пана ґрафа цілий ліс, то дам за нього 120.000 зол. Коли ж ви не хочете його продати, тоді принаймні дозвольте мені, щоб я міг зробити собі лісом дорогу до залізниці, широку на шість сяжнів. За цей дозвіл поставте, пане ґрафе, ціну яка вам подобається. Жадна ціна не буде для мене за велика, бо я конче потребую тої дороги до торговлі.

— Дорогий пане сусіде — відповів ґраф Тібор, — Ви були до мене щирі, я буду до вас ще щиріший. Ті, що вам радили, щоб ви не йшли до мене, бо на мене находить шалена лють, говорили вони правду. Вона находить на мене. Я вже такий. Але я того демона держу залізними руками. Моя пята завсіди є на його голові. Часто він хоче мене скинути, але я не попускаю його, придушую його. Мучить мене спрага, але крім води ви не побачите ніколи на моїм столі іншого напитку. Маю немилосерну повагу, тужу за наказуванням, але не бажаю собі слуг, виконую всю працю сам зі своєю дочкою. Я налоговий стрілець, мій ліс, мій перк переповнені найгарнішими дикими звірятами, а я не маю ні зброї в хаті як також не вживаю страви, на якій була кров. Бачу, як лихові́сний маєток моїх предків, де колись необмежено панували мої предки, розділений поміж селян, а я таки відвідую щоденно хатини селян кольоністів, щоб лікувати хворі діти. Я ще власник цього лісу, за ціну якого я міг би стати знову великим паном і не терплю в хаті ані сотика, не сягаю за грішми, що їх мені дають селяни, але сам живу бідно, без багатьох річей обійдуся!

Отокар Зібельман здвигнув раменами: все здавалось йому якимсь божевіллям.

— Скажу вам ще більше. Побачите, що до цього нічого не додам, нічого не замовчу і сами опісля скажете: цей маєток справді непродайний! Я останній нащадок родини, з якою вяжеться прокляття. Це кожний знає. Давно оповідає народня словесність, якто мій дід був тим, що визвав Бога на двобій! Визвав його в часі, коли умирав його син. Шалена це була думка: але її основа в батьківському серцю. Кара його не минула. Дорослий син, хотячи спасти власні свої діти перед твердим серцем діда, застрілив свого батька. Ще одна шалена думка: але вона має теж свою основу в батьківськім серцю. Зняли вбивникові батька голову з пліч та закопали її в цім лісі. Схоронили її тайно, не сказавши про це нікому; тільки старого дерева ховало в собі його імя на срібнім медальйонику. Давно вже медальйоник заріс корою; ніхто не знає, де мій прадід спочиває. І так моглоб статися, що на корені першого дерева, яке ви далиб зрубати, висів би череп, що на мене кричав би: „Я став убийником, я вмер, я зважився на проклони тільки для тебе, а ти не залишиш мене у спокою!“ Не звертайте уваги на мене! Не лякаюсь ніякого марива, але боюсь я самого себе! У тім двобою, що його почав мій прадід з Богом, жили його нащадки! Удар за ударом переслідував їх! Бог поборов їх власними руками. Ніколи передтим у нашій родині не народилась лівчина, завсіди тільки хлопці. Я останній нащадок нашої родини. Але двобій триває й досі. Але вже тільки з одної сторони. Бо я не бороню́сь. Переношу терпеливо свою долю, виставляючи голову під **Його** удари. Але **Він** ще далі бє. Можливо, що вже це скоро скінчиться. — Моє дитя — дівчина. Бог не буде продовжати бою з дівчиною. А до того ще зі сліпою дівчиною. Тепер вже знаєте, чому я не продам лісу. Колиб я дістав гроші, я став би марнотратником, що непокоїв би Бога, людей, як і мої предки робили, я пропив би останню тисячівку, як вони міліони, а моя дочка булаб жебрачкою — сліпою жебрачкою! Тепер, пане, вже знаєте, чому від мене не можна з того ліса купити ані куща, ані пташиного гнізда і тим менше кусник землі.

Зібельман схилив покірно голову. — До-

дачкової шляхти поширився не тільки у Східній Галичині але також на Волині, Поліссі та Городненщині і т. д. Проблема ходачкової шляхти стала питанням, що торкається усіх східних земель.

„У цій ситуації — кінчить „Век Нови" — булоб необхідно утворити клітинку, що централльно заняласьб дослідчими роботами над цілістю проблеми й одночасно охопилаб її як з погляду програми, так також тактичних і технічних засобів".

Стільки довідуємося з „Веку Нового" про акцію для „національного відродження" ходачкової шляхти. Хіба і цього досить, щоб уявити собі розміри цієї акції. Сухі числа говорять самі за себе. За неціпі три роки 16.000 нащадків зубожілих українських боярських родин опинилося поза рямцями української національної спільноти, хоча — як це засвідчує кінцевий уступ ревеляцій „Веку Нового" — акція для „національного відродження" дотеперішніми досягненнями у Східній Галичині не вичерпується, а навпаки: вона ще в початковій стадії, з тенденцією поширитись і дальше поглибитись. Чого не вспіла доконати за кілька століть передвоєнна королівська Польща, що „національно відродила" тільки магнатські роди, це намагається з усіх сил в ері „самовизначення народів" за який десяток літ надробити поворна республиканська Польща.

Невблаганна дійсність ставляє перед українське громадянство щораз-то нові і щораз трудніші завдання. Зокрема великий і перед історією українського народу дуже відповідальний обовязок має українська ходачкова шляхта, яка — віримо в це — у своїй основній, підставовій частині зорганізовано, мужно та невгнуто поставиться до всякого натиску на неї ззовні.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 4 серпня (23 липня) 1888.

НЕ ТРЕБА ЗЛИВАТИ МАЛИХ ДЗВОНІВ В ОДИН ВЕЛИКИЙ.

Обговорюючи невдачу московського ювилею у звязку з 900-літтям хрещення Руси в Києві, „Діло" підкреслює, що на це свято не приїхали з малими винятками визначні славянські діячі зпоза Росії.

„І чогож-ж мав їхати тепер до Києва напр. вождь чех. д-р Рігер? На зїзді у Москві 1867 р. він сказав був памятні алегоричні слова: „Нерозум зливати малі дзвони в один великий, бо чим більше дзвонів тим краща гармонія". А тепер мав їхати до Києва — дивитись на те, як Росія робить зовсім противне: зараз другий величиною славянський дзвін — русько-український нарід — насильно розбиває, звучний метал кришить? Ні, для таких славян, як Рігер, що щастя і силу славянських народів бачать не в деспотизмі, не у гнеті, але в федеративнім звязку славянських країв з племінною автономією, — для таких людей не було там місця! Там треба було російським панславістам штафажі, а на штафажу може послужити і якийбудь Марков або Луцик, чи галицько-руський, чи сербський, чи болгарський".

КНЯЗЬ БІСМАРК.

„Кн. Бісмарк може знову повеличатись, що вся німецька політика в його руках. Доказом того є, що цісар Вільгельм вертаючися зі своєї подорожі, поступив насамперед до Фрідріхсруге, як ученик до свого учителя, щоб йому особисто здати справу з усіх тих вражінь, які мав підчас подорожі. Там кн. Бісмарк знає тепер з уст самого цісаря, що ухвалено в Петергофі, а це не залишиться без впливу на зїзд міністрів, що має відбутися ще цього місяця".

АРХЕОЛЬОҐІЧНІ ЗНАХІДКИ В ГАЛИЧІ.

„Ц. к. центральна археольоґічна комісія у Відні на останньому своєму засіданні розглядала предмети, що їх викопав д-р Шараневич в Галичі і Залуквх. Комісія ствердила, що всі ті предмети походять по найбільшій частині з перших часів середніх віків, а найціннішим з них є срібний нашийник".

Волять спалити столицю ніж віддати японцям.

По розбитті трьох китайських дивізій спротив китайців слабне. Наступ японців дуже сильний. Представник китайських військових кол признав, що провідники китайців радше спалять Ганкав, ніж віддадуть провізоричну столицю Китаю японським військам.

Криваві бої в Палестині.

АНҐЛІЙСЬКА ПАЦИФІКАЦІЯ.

Підчас справжнього бою, який звела змоторизована військова стежа з ватагою арабів під Наблюсом, упало 8 арабів. Пятнадцять арабів було ранених і 4 попало до неволі.

В Єрусалимі кружляють поголоски, що бій під Наблюсом був куди більший, як це подають урядові комунікати. Англійські втрати невеликі.

ПЕРЕРВАНА КОМУНІКАЦІЯ.

Минулої ночі перетяли невідомі справники телефонічні лінії, що лучать Єрусалим із закордоном. Телефонічне получення було кілька годин нечинне.

Високий британський комісар у Палестині відкинув прохання за помилуванням 24-літнього жидівського поліціянта Шварца, якого засудили в січні ц. р. перед військовим судом за вбиття арабського поліціянта.

РОЗМІРИ ПАЦИФІКАЦІЇ.

Як подають арабські джерела, пацифікація, що її перевело військо й поліція в районі Тулькерем—Наблюс—Джанін зачіпила загально 40.000 мешканців. Арештовано к. 2.000 мужчин і 100 жінок. Пацифікатори збурили к. 400 домів. Підчас поспішних ревізій знищили багато харчевих припасів та домашньої обстанови.

Найменший непослух, або лихе розуміння приказів в анґлійській мові дуже гостро карали. Кажуть, що повстанці з наказу тайної ради не починають боїв серед осель і навіть не боронять, коли їх окружать, щоб охоронювати тамошнє населення.

Закарпаття.

ВИБОРИ ДО АВТОНОМНОГО СОЙМУ МОЖУТЬ ВІДБУТИСЯ ЩЕ ЦЬОГО РОКУ.

При кінці липня президент міністрів д-р Годжа приняв на довшій розмові голову парляментарної коаліції Підкарпатської Руси сенатора д-ра Бачинського і секретаря посла Ю. Ревая. Розмова торкалася питання, як пристосувати національний статут до Підкарпатської Руси, і справи виборів до закарпатського автономного сойму.

Премієр Годжа заявив, що уряд не робитиме перешкод, щоб вибори до автономного сойму відбулися ще цього року. Після того вивязалася широка дискусія про компетенцію і структуру майбутнього сойму і про способи, як перевести вибори до того сойму.

Що торкається національного статуту, то закарпатські парляментарні представники можуть висловитися, чи бажають, щоб національний статут та інші реформи, що їх уряд підготовляє, були важні і для Підкарпатської Руси. У звязку з цим парляментарні представники мають відбути інформаційні розмови з міністром внутрішніх справ д-ром Черним та його фахівцями-експертами як теж і з експертами президії ради міністрів. Досі так воно було, що закарпатські політичні кола предкладали свої проекти в Празі, а тепер уряд матиме власний проект, який дасть розглянути парляментарним представникам.

НЕБАВОМ СКЛИЧУТЬ ҐУБЕРНІЯЛЬНУ РАДУ.

Премієр Годжа видав наказ, щоб у найближчому часі скликати Ґуберніяльну Раду. Цей наказ голови чехословацького уряду — пише „Нова Свобода" — кидає дивне світло на ґуберніяльний уряд, в якому деякі чиники без відома ґубернатора просто саботували скликання першої сесії Ґуберніяльної Ради.

„МОЛОДАЯ РУСЬ" ПЛАЧЕ ЗА ЦАРЕМ.

Інж. Федькович, основник та організатор Фенциківської „русской автономной партії", після того, як перестав бути членом тої партії, почав видавати в Ужгороді свій власний часопис „Молодая Русь". Можна було сподіватися, що з цієї „Молодої Руси" повіє справді молодечим, хоч і москвофільським духом. Але москвофіли, які молоді вони не булиб, своєю ідеольогією та думками звичайно старечий народ. Це виявилося вже з першого числа „Молодої Руси". У величаній статті вона плаче за старим царським режімом і царем та висловлює надію, що старий царський режім вернеться і воскресне цар.

СЕКРЕТАР УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ НАРОДНЬОЇ РАДИ ЇДЕ ДО АМЕРИКИ.

Ґуберніяльний надкомісар Микола Лацанич, секретар Української Центральної Народньої Ради цими днями виїздже до Америки на міжнародній конгрес молоді, як член делеґації молоді Чехословаччини. Надкомісар Лацанич був перед двома роками як делегат на міжнародньому конгресі молоді в Женеві, минулого року в Парижі і тепер їде до Ню-Йорку на третій конгрес, що відбудеться в днях 18—24 серпня. Надкомісар Лацанич відвідає при цій нагоді наших земляків за океаном.

Зміна парляменту в Італії.

Окрема комісія Великої Фашистівської Ради предложила Мусолініеві проект реформи італійського парляменту, який його затвердив. Парлямент буде складатися з представників фашистівської партії і цехів. Нова палата заступить палату послів і перейме її компетенції. Палата буде складатися з двох національних рад: фашистівської партії і цехів. У склад першої ввійде ґенеральний секретар, інспектори і окружні секретарі фашистівської партії, до другої ради — представники цехів.

НОТА МАНДЖУРСЬКОГО УРЯДУ ДО СОВІТІВ.

Манджурський уряд вислав за посередництвом совітського генер. консуля в Харбіні протест проти совітських атаків під Ганкуфен. Манджурський уряд перестерігає Совіти, що вони несуть повну відповідальність за поважні наслідки, які можуть виринути на випадок дальшого напасного становища до Манджурії. Одначе манджурський уряд готов почати переговори, якщо Совіти зревідують своє становище.

НОВИЙ СОВІТСЬКИЙ НАСТУП.

Пресова секція корейанської армії повідомляє, що вчора по 9. год. совітський батальон і 9 повзів знову заатакували японців під Чанкуфен, одначе їх наступ відбили і повзи уповидили.

9 совітських літаків перелетіло вчора над манджурською границею і скинули у двох місцях бомби.

Ювілейне Свято „Просвіти" в Вашій місцевості — це мірило національної свідомости Вашої громади.

зволіть мені, пане графе, зробити принайменше стежку до цього дому!

Граф подав йому руку.

— Будете завсіди у нас милим гостем.

Солодкий звук голосу перервав їх розмову.

— Це моя дочка Цецілія — усміхався блаженно батько.

Попросила їх до вечері. На ганку стояв застелений стіл. На ньому було розставлене те, що для богів у поемі Овідія, коли вони подорожували по землі: мід, хліб, густе молоко. Поживи, на якій була колись кров, ні алькоголь, не мали на цім столі місця.

Батько й дочка сиділи біля себе на вузькій лавочці. Отокар бачив, як дуже вони кохають одне одного, які щасливі обоє. Він заздрив їм.

Цецілія положила ніжні свої пальці на обличчя батька.

— Бачу тебе у душі своїй. Люблю тебе так сильно, що я вимоделювалаб вірно твій бюст, якби я мала віск.

— Панночко, я принесу вам у такому разі віск, — сказав Отокар.

— Найщиріша подяка вам за це.

Повечеряли. Було вже пізно. Гість попрощався і приготовлявся відходити. Коли граф довідався, що Зібельман залишив свого коня аж на самім кінці ліса, запропонував себе за провідника. Вночі легко міг би заблудити.

Ледви перейшли невеликий кусник дороги, поспішило за ними мале сільське дівча і тяжко віддихаючи, просило, щоб граф дав якийсь лік її братові.

Отокар просив графа, щоб вернувся, бо він сам уже знайде дорогу, якою прийшов. Пригадав собі, що знає, де тече потічок, а звідтам вже знає дорогу.

(Док. буде)

Правнича сторінка.

Чи можна домагатися відшкодування за знищені православні церкви?

В часописі „Хлопська Правда“ (Варшава, 31-го липня 1938 р., ч. 13.) у відділі „Правних порад“ читаємо:

„Тимотей М. з Білої Підляської запитує:

В нашій православній парохії розібрали церкву, виставлену тому пять років за наші гроші і за дозволом уряду. Де маємо шукати справедливости і чи маємо право шукати відшкодування та від кого?

Відповідь: Якщо розібрали церкву внаслідок безправного порушення урядовця, Православна Церква (а не парохія), заступлена Консисторією **має право** доходити відшкодування за шкоди з приводу **зловживання владою** чи теж беззаконности урядовця. Якщо дійсно безправний розпорядок урядовця, за відшкодування треба позивати до суду солідарно Державний Скарб (Генеральну Прокураторію) та урядовця, що допустився зловживання влади, що спричинила шкоду Православній Церкві. Пишу тут загально, бо подробиці тої дивної події мені не відомі. **Ч. Свйонтковський,** адвокат у Варшаві.

*

З цеї поради польського адвоката з Варшави у справі знищення понад 112 православних церков на Холмщині і Підляшші в останніх двох місяцях думаємо, що скористає Митрополит Православної Церкви у Варшаві і внесе в імени Православної Церкви низку позвів до окружного суду в Люблині (по думці ст. 13 § 3 уст. 2 і ст. 30к. п. ц.) за відшкодування за знищення церков на Холмщині і Підляшші. Позви за відшкодування слід вносити проти Державного Скарбу до рук уряду Генеральної Прокураторії в Люблині і проти дотичних старостів (нпр. Казимира Веляновського, старости з Томашева) чи війтів (нпр. Казимира Хмеля, війта Лащівської волости), які видавали відповідні доручення спроваджених робітникам полякам нищити церкви.

Треба змагати за всяку ціну, щоб суд висвітлив ці „дивні події“ знищення православних церков, — як пише адвокат Свйонтковський, ці „злочини“ з паленням православних церков — як це осудив уже сенатор Петражицький у своїй промові в сенаті підчас дискусії над законом у справі пониятських дібр. Треба змагати до того, щоб суд ствердив, що не вільно нікому безкарно ломити законів, бо це доводить до заломання правовости в державі і до повної анархії. Хай суди памятають цю самоволю, що діялася при нищенні православних церков і хай винуватці понесуть заслужену кару!

Обнижка стемплевих оплат від обороту нерухомостями.

З хвилиною оголошення розпорядку президента з 27. жовтня 1933 р. (Д. З. ч. 84. поз. 609) про нотарів, що наложив на широкі верстви населення обовязок зладжувати у формі нотаріяльних актів усі договори у справі продажі, обтяження і обмеження нерухомостей — оборот нерухомостями, головно між селянами, відбувається фактично у формі устних договорів продажі. Справу обороту нерухомостями заплутала ще новеля до розпорядку президента про охорону границь держави (Д. З. ч. 11, поз. 83 з 1937 р.), що узалежнила продаж нерухомостей між польськими таки громадянами від окремого дозволу воєводи. Цього дозволу воєводи треба навіть на виарендування нерухомости, продовження

договору, аренди ужиткування та управи нерухомостями. До того політика старостів і воєводів, які не дозволяють купити українським селянам ні клаптика землі при парцеляції довели до того, що майже ввесь оборот нерухомостями **на селі** відбувається у формі устних договорів продажі, на основі яких не може новий власник заінтабулювати у ґрунтових книгах на себе придбаної нерухомости. Наслідок цих ріжних розпорядків, законів, специфічної політики адміністраційної влади і надто високих стемплевих та нотаріяльних оплат такий, що ґрунтові книги не відзеркалюють фактичного стану власности нерухомостей. Отже ніхто не може тоді довідатися з ґрунтових книг, хто є дійсним власником дотичної заінтабульованої нерухомости. Щоб недопустити до дальшого хаосу у справі обороту нерухомостями і заохотити головно селян, щоб згідно зі ст. 82-ою згаданого розпорядку про нотаріяльний примус заладжувати всі договори перехід, обмеження та обтяження права власности нерухомости у формі нотаріяльного акту під загрозою неважности самого договору — оголошено закон з 28. квітня ц. р. (Д. З. ч. 32, поз. 276) про обнижку стемплевих оплат у справі переходу власности нерухомости. **Отже дотепер** згідно зі ст. 52-ою стемплевого закону (Д. З. ч. 64, поз. 404 з 1935 р.) **стемплева оплата** від письм, що стверджували договір про набуття нерухомости чи її продажі на ліцитації і т. п. **сягала 4% вартости нерухомости. Новий закон обнижує стемплеву оплату до 1%, якщо вартість нерухомости не перевищає 10.000 зол. Якщо вартість нерухомости більша ніж 10.0000 зол., але не перевищає 25.000 зол. — тоді стемплева оплата до 10.000 зол. сягає 1%, понад 10.000 зол. 4%. Далі закон вимагає до обнижки стемплевих оплат, щоб письмо з договором у справі набуття нерухомости злаштовано в часі від діяння закону, себто від 7. травня ц .р. до 31. грудня 1940 р.** Закон не відноситься до нерухомости, що положена в межах санітарної охорони живців, що мають характер публичної ужиточности, ні не обнята правосильним загальним або подрібним пляном забудовання. **Далі від письменних договорів у справі набуття нерухомости вартости до 10.000 зол. не платиться постійної гіпотечної оплати, що виносить 3 зол., лише розмірну оплату у висоті 1/5%** вартости нерухомости з тим, що згідно з законом про судові оплати ця розмірна гіпотечна оплата не може бути менша ніж 3 зол. Гіпотечну оплату платиться при внесенні подання до гіпотечного суду, щоб заінтабулював нерухомости.

Одночасно слід згадати, що міністр **справедливости розпорядком** з 3. червня ц. р. (Д. З. ч. 41, поз. 343) **обнизив винагороду нотарів за зладження акту позбуття нерухомости,** до якої відноситься закон про обнижену стемплеву оплату — 1% ось так:

до 300 зол.		— 10 зол.
понад 300 до	600 зол.	— 12 зол.
понад 600 до	1.000 зол.	— 14 зол.
понад 1.000 до	1.500 зол.	— 19 зол.
понад 1.500 до	2.000 зол.	— 24 зол.

понад 2.000 до 10.000 зол. включно: від перших 2.000 зол. 24 зол., від решти 0.8%, понад 10.000 зол. нормальна висота винагороди нотарів згідно з їх тарифою. Згаданий розпорядок обнижує теж винагороду гіпотечних писарів від внеску за переписання титулу власности нерухомости до половини з тим, що найнижча оплата сягає 6 зол.

ОПЛАТИ ЗА НАУКУ РЕМЕСЛА.

Міністри промислу і торговлі оголосили розпорядок з 9-го червня ц. р. (Д. З. ч. 5, поз. 407) яким дозволили промисловцям брати оплати від учеників, які вчаться такого ремесла: 1) **різьбарства** (різьба в дереві і камені), 2) **виробу оптичного приладдя і шкла; 3) токарства в дереві,** 4) **виробу музичних інструментів,** 5) **граверства,** 6) **ювілерства і золотництва,** 7) **годинникарства** і 8) **світливства.** Одначе промисловці можуть безплатно вчити учеників вище згаданих родів ремесла.

Зрештою наука інших родів ремесла є безплатна, себто ремісники не можуть брати від учеників (термінаторів) оплат **за науку ремесла.**

Ближчі інформації у справі науки у промислових школах і в ремісників найде кожний зацікавлений у книжечці п. н. **„Як стати ремісником“**, що появилася друком у 1937 р. накладом Т-ва „Праця“ ім. І. Левинського у Львові.

Слід лише згадати, що справу науки в ремісників нормує розпорядок президента про промислове право з 7. червня 1927 р. (Д. З. ч. 40 поз. 350 з 1934 р.) і ст. 477 кодексу зобовязань. Згідно з постановою цієї статті, що обовязує в тих випадках, де науки в ремісника не нормує спеціяльний закон, працедавець зобовязується підготовити ученика до практичного виконування свого звання. Тому обовязаний так навчати ученика, щоб він підготовився до свого майбутнього звання. Крім того обовязаний залишити ученикові відповідний час на науку у промисловій школі, на відпочинок і на виконування релігійних практик. Вкінці ученики мають право до 14-денної відпустки по році праці.

В кожну читальню, в кожну кооперативу й іншу установу та взагалі в кожну свідому хату ювилейні образи „Просвіти“!

ЗВІЛЬНЕННЯ УЧИТЕЛІВ ВІД МЕШКАНЕВОГО ДОДАТКУ.

Від 1-го серпня ц. р. прийде звільнення від обтяження спеціяльним податком від винагород мешканевих додатків, виплачуваних учителям у сільських громадах. Доходовий податок будуть обчисляти тільки від самої винагороди, без числення мешканевого додатку, що звільнить платню до 150 зол. від податку. Досі учитель, який діставав 150 зол., підлягав спеціяльному податкові, бо йому дочислювали 15 зол. мешканевого додатку.

Сторінка без політики.

СЕКРЕТИ ВЕЛИКОГО ГОТЕЛЯРА.

Один із найбагатших готелярів у Ню Йорку — віденець. Він зветься Ральф Гінтц. Як молодий хлопчина він почав свою службу у готелевому ліфті. У 15-ім р. життя батько завіз його до Америки. Там почав він працю від помивача тарелів у готелевому ресторані, пізніше став кельнером і куховаром. Тепер він має 8 велитенських готелів у ріжних містах Спол. Держав. Коли він уже зробив міліони, то тепер ділиться із своїми секретами, яким він завдячує своє майно: 3 і пів міліона річного доходу.

ЧЕМНІСТЬ ТА УВАЖЛИВІСТЬ ЯК РІДКО.

Його перша засада й остання — дбати за гостей у готелі. Уся його служба вишколена так, щоб готелевим гостям було приємно та вигідно, краще ніж в інших готелях, вигідніше ніж дома. Коли гість витягне з кишені папіроску, зараз поруч нього хлопець до послуг триматиме запалений сірник, коли новий гість тільки впише своє прізвище на бляннеті, вже вся служба довкола знає, як він називається. У кімнаті кожний знайде листовий папір із своїм видрукованим прізвищем. Коли він виїжджає, дістає забавки чи інші дарунки для своїх дітей. Кельнер пробує познайомитися із примхами гостя і навіть не зважується вживати назв, які звичайно є на стравоспису, а вживає таких назв, якими звик їх назвати гість. Кожний може в ресторані дістати те, що дома любить найліпше або чого нелегко може дома дістати. Гостеві без його прохання випрасовують убрання, вкладають до кишені сірники чи шпички до зубів, за кожним разом повідомляючи про все, що для нього роблять.

КАРТОТЕКИ.

Кожний, хто раз зупинився у готелі, має власну картотеку, як у поліційному бюрі. Коли готелеві детективи чи зручна служба встигли вивідати, коли цей гість святкує свої уродини, готель не забуває переслати йому побажання, навіть, коли він уже виїхав. Такі побажання пересилає управа готелю теж членам його рідні. Хто вертається до готелю, знає, що там уже знають його звички. Коли він був за першим разом чимсь невдоволений — ліжком, музикою, криком дітей, він може бути певний, що на другий раз йому зощадять нервів. Містер Гінтц списав цілу книжку для вжитку своєї служби, як треба поводитися з гістьми. Він зібрав 2.000 рад і вказівок. Усі ці ради мусять знати його співробітники.

ЧЕКОВА КНИЖЕЧКА.

Найтяжча справа — оцінити фінансову спроможність гостя. В Америці багачі платять чеками, отже легко може трапитися, що хтось виставить чек, що не має покриття і виїде. За цілий рік найбільший готель Гінтца „Ді Ню-Йоркер" стратив усього 2.000 долярів на несолідних чеках. Багачі зупиняючися у готелі платять звичайно за все щойно при кінці тижня і не можна від них домагатися плати згори, ані випитувати про їх фінансовий стан. Про їх фінанси мусять зібрати всі потрібні дані готелеві детективи. Коли тільки є докази, що гість прикидається багатим, а має в кишені діри, тоді управа вміє яко мога чемно та скоро його позбутися. Гості дуже рідко нарікають, коли бачать, як уся служба довкола старається пізнати всі їх звички та примхи і коли вона поводиться з кожним інакше. Одні гості люблять, щоб мати при собі завсіди слуг, інші, щоб їх залишити у спокою.

Неодин гість після кількох днів побуту в готелі Гінтца переконується, що там задовольнили всі його домагання швидше, ніж за ціле життя у власному домі. Не диво, що втомлені домашніми непорозуміннями міліонери шукають на якийсь час там захисту.

З усіх кінців світа.

Помер наймолодший індійський раджа 18-літній Мітра Партаб Секер володар Гангпуру та Оріссн. Він вступив на престіл у 1930 р. і панував над 350.000 підданими.

Париські фабриканти перфум приготовили нові природні пахощі, як запах лісу, вогкої землі і дощу, бо саме на такі пахощі є щораз більше аматорів.

У північній Канаді в місті Єльловнайф відкрили кіно, що буде міститися в найбільше північній частині землі. Усю апаратуру доставляють там літаками.

До музею у Компієнь (Франція) два збирачі подарували 35.000 олив'яних вояків, що зображають найріжнородніші типи війська ріжних епох і народів.

У Ванкувері у пристані вибухла пожежа, що спричинила шкоди на 900.000 фунт. штерл. Корабель „Королева Росії", що стояв недалеко мусів утікати від смуги вогню.

Статистика Спол. Держав стверджує, що на 37 мешканців припадає один злочинець. 200.000 американців, що тепер живуть, станутъ іще душегубцями перед своєю смертю. Що 22 хвилини трапляється у Сп. Державах якийсь злочин. 180 міліонів долярів річно пропадає з рук спокійних громадян, які мусять для святого спокою платити викуп бандитам.

В італійському селі Лятісана коло Удіне 27-літня селянка уродила нараз четверо дітей — двоє дівчат і двох хлопців; усі діти та мама здорові.

Власник одного нюйорського готелю заплатив 5.000 долярів одному італійському цукорникові за секрет, як робити морозиво. Цукорник не може два роки свого припису виявити нікому більше.

Великий промисловець з Атлянтік Сіті Томас Міллері казав собі зробити капелюх увесь зі золота і проходжується в ньому по вулиці під охороною детективів. Міллері старається кілька разів на місяць звернути на себе увагу якоюсь новою штукою.

—o—

Смерть володаря найменшої монархії на світі.

Хочемо згадати про державу, що у політиці не грає ніякої ролі і тільки через те попадає на цю сторінку.

Володар князівства Ліхтенштайн, яке начислює ледви 11.000 мешканців, сивоволосий Франц І. помер дня 25. липня ц. р. на замку Фельдсберґ у Чехословаччині. На престолі він засідав 10 літ, а прожив 85 літ.

Ліхтенштайн — незалежна держава, тільки в митних справах приступила до унії зі Швайцарією, яка также за границею репрезентує це князівство. Ця держава повстала в 1719 році, а в роках 1815—1866 була вона членом Германської Конфедерації, потім стала незалежна і по нинішній день самостійно держиться. До 1918 року держава Ліхтенштайн була злучена митною унією з Австрією, а коли монархія австроугорська розлетілася, приступила до унії із Швайцарією. Це й помогло цій малій державі, що її не прилучили до Німеччини, в той час, коли Австрію прилучували. Франц І. довгі роки був австрійським амбасадором у Петрограді та був близьким приятелем Габсбурґів. До столиці князівства міста Вадуз нераз приїжджав претендент до австрійського престолу архикнязь Отто. Там радив він із своїми прихильниками, а також мав би стрічатися з останнім австрійським канцлером Шушнігом, який не соромився, що він є прихильником монархії. Нічого дивного, що по аншлюсі ходили чутки, що німці заатакують Ліхтенштайн, щоб таким способом зліквідувати останню станицю прихильників Габсбурґів. Крім того князь Франц І. одружився був у 77 році життя з дочкою жидавихреста, великого віденського банкира Гутмана. І тому власне Франц І. не міг бути популярний серед гітлерівців. Сивенький князь добре знав своє скрутне становище і тому для добра держави зрікся правління дня 30. березня ц. р., а владу передав стрийному внукові 32-літнього князя Франца - Йосифа. Після того покинув свою чудову палату у Відні на Банк Гассе ч. 9, де находиться одна з найбільших колекцій образів в середущій Европі і виїхав зі своєю дружиною до Чехословаччини [illegible] власного маєтку.

Князь Франц І. в останніх часах свого [illegible] та дуже хотів, щоб його наслідник князь Йосиф одружився був з дочкою цісаревої Зити, архикняжною Аделяйдою, а шефа Габсбурського роду Оттона конче хотів одружити з своєю стриєчною внучкою Марією Терезою. Та теперішня політична ситуація не дозволила здійснити йому його плянів. Це й було великим ударом для старенького князя, який до кінця свого життя залишився вірний австрійській династії.

Смерть Франца І. відчинила нову сторінку історії держави Ліхтенштайн.

Наслідник Франца І. Йосиф, що перебрав уряд дня 30. березня ц. р. за коротенький час став дуже популярний і всі його піддані [illegible] даровують його правдивою симпатією. Він прилюдно заявив, що буде старатися вдержати самостійність краю якнайдовше та буде триматися осторонь внутрішніх справ з Німеччиною. Парлямент ухвалив резолюцію, щоб необхідно вдержати самостійність держави і висловив віру в династії при владі. Приємно згадати, хоч і [illegible] зрість бере, що мешканці Ліхтенштайну не платять ніяких податків, крім 1-процентового податку до доходу, а всі майже податки покриває династія з власних маєтків.

Вкінці годиться згадати, що Ліхтенштайн теоретично веде війну з Прусією від 1866 року. Вести теоретично війну — яка вигода!

Коли Австрія вела війну з Прусами, то Ліхтенштайн станув по боці Австрії, але коли заключали праський мир, забули про Ліхтенштайн і тому теоретично війна триває вже 72 років.

8 ВЕЛИКИХ ФІЛЬМОВИХ ФАБРИК ПЕРЕД СУДОМ.

На внесок ґенерального прокуратора Кумінґен почався в американськім суді федеральний процес проти 8 великих фільмових фабрик. Прокуратор закидає фабрикам, що вони змонополізували всі фільмові підприємства і таким робом перешкоджають іншим фабрикам виробляти і продукувати фільми. Прокуратор виступив проти таких фабрик: Парамаунт, Ворнер Брос, XX. Сенчурі, Фокс, Колюмбія, Юніверсьл і Юнайтед Артіст. Крім цих суд притягне до відповідальности ще 25 фільмових товариств, які велику ролю відогравали на ринку збуту. Завдання процесу, згідно з домаганнями прокуратора створити свобідну конкуренцію у всіх промислових ділянках кіна і [illegible] супремацію великих компаній над малими фабриками. Цей процес стрінувся з великою реакцією у колах великих фінансистів на Вол Стріт. Там акції фільмових товариств [illegible] впали на курсі.

ЙОГО ВЕЛИЧНІСТЬ ЗА ВЕЛИКА.

Данський король Хрістіян є найбільшим чоловіком у своїй державі, він високий на 1 метр 99 цм. Недавно король оглядав англійський воєнний корабель ГМС „[illegible]", який стояв у відомім порті Аарус. Коли Хрістіян XV. переходив кімнати, то в одній з них ударив головою у фрамугу. Він сильно вдарився, але щоб задержати рівновагу звернувся з дотепом до окруження, кажучи: „Наша величність буває часом за велика". У всякому разі данський король мав більше щастя, як Карло [illegible] французький король, що вдарився головою у двері так сильно, що по двох днях помер.

—o—

ЛЮДИНА ІЗ „СТАЛЕВИМИ ЛЕГЕНЯМИ" БУДЕ ПОДОРОЖУВАТИ САМОХОДОМ.

Трагедія сина американського міліонера Суіт відома цілому світові. Той молодий чоловік по грудній недузі, яку давніше перебув, не може жити без т. зв. „сталевих легень", у яких його були замкнули. Від якогось часу поздоровля молодця Суіта дещо покращало, що йому кілька разів удень позволено віддихати нормально, без тих штучних легень. Лікарі твердять, що Суіт зможе щораз довше самостійно віддихати, а по 6 роках зовсім видужає. Покищо він замкнений у штучних легенях і страшенне нудиться. Батько, який [illegible] викинув на нього величезні суми, щоб уприємнити синові час, купив йому спеціяльне авто, яким хорий молодець зможе відбувати навіть більші подорожі. Самохід є так збудований, щоб апарат, де є замкнений Суіт, міг бідні поміщатися у возі. Авто молодого міліонера коштувало 15 тис. долярів. З боків воно осклене, щоб недужий міг свобідно оглядати околицю в часі їзди.

Нове протиукраїнське підприємство в Берліні.

Було колись...

Була матушка Расея, був батюшка цар і був... Ватик.

Отак собі Ватик, білорус по походженню і як усі перебіжчики до нації при владі великий [illegible]. Тому Ватик працював у добродійні[illegible] і в добродійних редакціях „того режіму — в „Новому Времені".

І плавав Ватик як вареник у сметані.

Прийшли большевики.

Редактор Суворін та багато його співробіт[illegible] втікли за кордон, а тих, що залишились [illegible] та розстріляно.

Залишився і Ватик, але не тільки його не [illegible], але він зробив ще і карієру у боль[illegible].

Ми не хочемо ставити Ватикові нескромних питань, але мусимо принайменше признати, що він зручний чоловяга.

Як один із провідників совітського фізичного виховання, він користується усіми совітськими благами, Тамочка (жінка його) працює в берлінському торгпредстві і Юра (син його) [illegible] за кордоном.

Ватик, Боря (брат його), Тамочка і Юра — родина Солоневичей, — яку нам в цих рядках доводиться називати всупереч прийнятим тут літературним звичкам, але так як вони самі себе [illegible] на суспільно-політичному терені, (хоча [illegible] поняттями може якось розпереза[illegible]) — стає совітською аристократією!

І здавалося би — все гаразд.

Але Ватик і Ко не тільки зручні, але і зав[illegible] — вони тікають від совітського раю, [illegible] і мріяти не можуть сотні міліонів підсовітського населення. Їх ловлять і увязнюють в концтабері.

В цих присілках смерти, де безконтрольно [illegible] Г. П. У., зручна родина Солоневичей ро[illegible] карієру, і займає настільки упривилейоване становище, що інші вязні не подають їм [illegible] руки.

В 1934 ця метка родина ріжними шляхами [illegible] таборів знову тікає через карельські [illegible] та праліси з Совітського Союзу і як в [illegible] з 1001 ночі сходяться всі одного дня тут [illegible] кордоном.

Ватик, Боря, Тамочка і Юра випускають [illegible] книжки, з яких книга І. Солоневича „Росія в концлагере", хоча і вражає нас, що не звикли [illegible] метод, своїм безмежним непри[illegible] самохвальством, — цікава і заслуговує [illegible] увагу.

Ватик закладає у Софії газету „Голос Ро[illegible]", [illegible] з Мілюковим, друкує в його „[illegible] Новостях" свої фейлетони, навязує [illegible] з есерівськими „Соврем. Записками", і [illegible] воює з расизмом.

„В Німеччині нам незручно" — пише Ватик („Г. Р." ч. 13); „не жиди рішили долю імперії [illegible] і навіть не вони рішають тепер до[illegible] СССР. У складі політбюро партії є лише о[illegible], майже вся провідна жидівська зерхів[illegible] або розігнана або розстріляна" („Г. Р." ч. 29 [illegible]) якийсь п. Гольденвайзер у ч. 14. „[illegible]" [illegible] пише, що люди в СССР [illegible] „якуб то не було чорну і навіть чер[illegible] від брунатної Гітлерландії" і сам Ва[illegible] в тому самому числі дає „ідіотську теорію [illegible]".

[illegible] не старається Ватик, швидко і Мілю[illegible] Керенський розкушують його і зручна ро[illegible], з власної чи не власної ініція[illegible] (який це раз?) і починає шукати [illegible] до тих, про „ідіотські" засади яких ще [illegible] писала. Ватик перелицьовується з [illegible] у страшного юдофоба і доби[illegible] до... Німеччини! Але це не так про[illegible] Німеччині йому не довіряють і ніби то [illegible] цього причини.

[illegible] обставинах вибухає бомба в лютому [illegible], про що писала своєчасно вся преса. [illegible], найгіршого смаку реклама і са[illegible] зроблена самим І. Солоневичем най[illegible] Тамочки причинилася до численних [illegible], що поширилися з цього [illegible] серед еміграції.

[illegible] почуття викликають ці ніби то від [illegible] і брудні листки „Гол. Росії" (ч. [illegible]) з безсоромно рекламними позами [illegible] тощо.

[illegible]. Всі встали і перехрестилися. Ю[illegible] нам за плечі і сказав тільки:

— Ну щож Ватик, отже будемо перти до кінця..."

І поперли.

Бомба відкрила Сезам.

Ватик, Юра і Боря „приперли" до Берліна.

* * *

В Берліні і в Німеччині успіх.

Відчити у московській мові, відчити у німецькій мові. Всюди реклями і реклями! Відчити в Берліні переповнені, у Франкфурті, за словами Ватика, 5.000 слухачів, у Гамбурзі — 8.000 (відчити платні) тощо, авдиції в радіо, наклад книжок росте, Ватик хвалиться у своїй ґазеті, що заробив вже 40.000 марок, а до кінця року матиме 100.000, купив авто і що він є єдиною „величиною" на еміграції, отже новим вождем!

До вождів на еміграції не треба нам і привикати!

В 1933-34 рр. обявився тут вожд Светозаров, називається просто — Пельхав. Коли його жінці радили, принайменше, навчитися московської мови, вона відповіла:

„Пощо? Катерина Велика як їхала до Росії також не вміла по московськи!"

Недавно ще один еміґрантський московський вожд Вонсяцький помістив на першій сторінці ґазети „Фашіст" свою світлину з написом:

„День народження Вонсяцького збігається з днем народження Петра Великого"!

З заздрости чи конкуренції до всіх цих „великих" Ватик проголосив себе також „величиною".

Еміґрантські гуморески цікавили би нас менше, якби ціль їх не йшла далі цих 40.000 або 100.000 марок.

Комерційні більш або менш зручні, підприємства, та й годі!

Одначе московська еміґрація, вже звернула увагу на те, що вся праця Солоневичей іде фактично не на орґанізацію, а на розклад еміґрації.

Солоневичі стоять за „общевоїнський союз", але проти його командантів, вони за орґанізацію доросту, але проти їх провідників, вони за монархію, але проти живих монархістів, в будучій Росії наказом по військовій окрузі (!) вони зліквідують всі нові держави на західних границях Совітського Союзу тощо.

Нехай собі московська еміґрація сама розбирається в тому чи нацьковування офіцирів проти їх проводу, москалів проти українців, грузин, урядів сумежних з Росією держав проти їх московських меншин і т. д. є білим чи червоним ділом.

Нас цікавить підприємство Солоневичей головним чином тому, що у програмі своєї руїницької роботи вона присвячує занадто багато місця Україні і що на тлі цієї його діяльности погроза І. Солоневича в тому, що він не дасть Німеччині „оттяпати Україну" (!) (ч. 14 „Голосу Росії") якось симптоматично покривається з аналоґічними погрозами червоних достойників.

* * *

У програмі своєї протиукраїнської боротьби Ватик не привіз жадного свіжого матеріялу, ні арґументації. Від нього тхне старим і перестарілим москвотяпством примітивного і безграмотного ґатунку.

У своїй книжці „Росія в концлагере" І. Солоневич присвятив кілька сторінок (том І. стор. 220—226) розмові з українським вязнем Б. Б. К. (Балтійсько-Біломорського Комбінату) проф. камянець-подільського педаґоґічного інституту Б. Бутько, засланим на цю далеку північ на 5 років каторги (родину його заслали на Сибір).

Нижче подані скорочені уривки з цієї розмови характеристичні не тільки для „світогляду" Ватика, але ще більше для способу думання підсовітських українців, навіть у страшних умовинах большевицької каторги, — на порозі смерти. Перспектива ніколи більше не побачити Україну гнітила його ще більш ніж 5 років конц. табору.

„Проф. Бутько як і дуже багато із самостійників був переконаний у тому, що Україну зруйнували, а його вислали в концтабор не большевики, а кацапи" — пише І. Солоневич і далі додає: „Не люблю, я грішний чоловік всіх цих спроб культур містечкового масштабу, всіх цих спроб розірвати загальноруську культуру — якаб вона не була — на шматтє всяких кисло-капустянських сепаратизмів".

— А все тому, що ви — великодержавний шовініст; свій свому брат. Всі ви москалі-імперіялісти, і большевики і меншевики і монархісти і хто його знає ще. Це у вас в крови — відповідає Бутько.

— Я вам казав, що великоруської крови у мене нема ні каплі.

— Отже заразилися. Імперіялізм прилипає... для нас ваші кацапи гірше татарського наїзду. І за Батия так не було.

— Хіба при царському режімі, хтонебудь на Україні голодував?

— Голодувати не голодували, а давили наш нарід, душили нашу культуру. Це у вас у крові, з хахлацькою впертістю повторював Бутько — не у вас особисто — ви ренеґат, перекінчик.

— Годі, Тарасе Яковлевичу, так говорити... я провів шість років на Україні — і скільки разів мені доводилося перекладати українським селянам ґазети і урядові накази з української мови на московську; у московській їх краще розуміли".

— Ну, це ви вже Іване Лукіяновичу, заливаєте!

— ...хто пішов во імя самостійности за Петлюрою? Ніхто, не пішов. Так і залишились: в вагоні — директорія, а під ваґоном — територія.

— Тепер усі підуть.

— Підуть, але не проти кацапів, а проти большевиків.

— Підуть проти Москви.

— ...Як що ми тут (в концтаборі) не порозуміємося, не перестанемо жити нарізно, то всяка сволота буде нас по концтаборам таскати... Аматори найдуться.

— Якщо ви доберетеся до влади — ви будете також серед тих аматорів.

— Я не буду. Балакайте якою хочете мовою і не перешкоджайте нікому балакати так як він хоче. Ось і усе.

— Це не підходить. У Москві балакайте в якій хочете мові. А на Україні тільки по українськи... Ми боремося за своє, за свою хату. У вашій хаті, робіть що хочете, а в нашу не лізьте... Хіба при будьякому ладі самостійної України можливо булоб те, що там тепер робиться? Україна для всіх вас це тільки гінтерлянд для вашої імперії білої чи червоної — все одно. Ясно, що те, що у нас робить червоний імперіялізм — царському і в голову не приходило. Ні, з Москвою своєї долі ми звязувати не хочемо. Занадто дорого коштує... Ні, Росії маємо досить. Ми дістали від неї кріпацтво, на нашому хлібі будувалася царська Росія і тепер будується сталінська. Годі! Буде! У нас на Україні тепер вже і пісень не співають. Так! А наш нарід — хто в Сибіру — хто тут в таборі — хто на тому світі.

Розмова ця велася в березні 1934 року; на Україні цвіли степи, а Бутьки (скільки їх!) в сніжних завірюхах конали з туги за Батьківщиною.

Не знати чи Т. Бутько ще живе; а другий Солоневич доганяючи сотню тисячу марок в Берліні і забув навіть цю розмову, бо на викладі в Берліні, на який зібралося крім москалів чимало німців, представників ріжних установ, він з упертістю твердив, що ніякої України нема, що українська мова штучна і її ніхто не розуміє („багнет" — взято з французького „байонет" „пропозиція" також з французького — „пропозісіон" і т. д.!)і що з погляду внутрішньої совітської ситуації (слухайте, слухайте!) нема ніякого ґрунту для українського самостійницького руху!

Щиро виконуючи свої чи чужі завдання, І. Солоневич розперезується чимраз більше.

„...для підсовітського чоловіка тризуб асоціюється з Петлюрою, найбільше безглуздим і невдалим з усіх кандидатів на вождя — загально державного як і волосного розміру. Все, що так або інакше звязане з Петлюрою — для підсовітського чоловіка передовсім смішно. Виставляти в характері свого герба емблему, що вже стала символом жалюгідного безсилля, сміхотворної балаганщини, — значить або занадто вже вірити в свої сили, або зовсім не знати підсовітських настроїв" („Г. Р." ч. 106).

„...Про якіжі військові подвиги Петлюри мені не доводилося чути. Відношення сил між Петлюрою і Скоропадським було приблизно таке: зеро проти зеро. Київ лишився „нічиєю речею". При наближенню червоних петлюрівська армія відступала як то кажуть у воєнних реляціях „уникаючи зустрічі з ворогом", а як воєнні реляції не кажуть — тільки пяти блискали. Між „фронтами" панувала відстань гарматного вистрілу. Вистрілу морської гармати — так

„чотирнадцятидюймовки". „У результаті" — в вагоні директорія, а під вагоном — територія. Коли білі витиснули червоних — Петлюра посунувся було до Києва і його викинули, головним чином, нагаями, майже без огнепальної зброї — і потім перейшов у повне воєнне неіснування... Якби я був жидівським політичним діячем — я би на самостійницьку карту не поставив ніодної копійки" („Г. Р." ч. 105).

Вистачить? Цих перлин можна було би наводити без кінця.

Одначе в усьому цьому не зважаючи на випробовану „зручність" Солоневичей шило вилазить з мішка:

„З погляду внутрішньої совітської ситуації нема жадного ґрунту для українського самостійницького руху!!"

„...Я на самостійницьку карту не поставив би ні копійки!!!"

Слухайте і розумійте язиці! — бо цеж говорить найбільший знавець і фахівець совітських відносин!!

Українці в Німеччині, на жаль, настільки зайняті своїми „внутрішніми" справами, що досі не мали часу не тільки якось реаґувати, а навіть звернути увагу на цю нову протиукраїнську акцію в Берліні! А варто булоб!

„Язиці" же слухають і треба сподіватись зрозуміють, хоча може і не так, як би це хотілося підприємству родини Солоневичів.

Тарас Чміль.

На допомогу родині Касперських.

На допомогу жертвам бандитського нападу в Чижикові зложили в Адміністрації „Діла" дальше: **„Русалка"** Львів, пл. Більчевського, склад фарб і синки, 2 зол. **Володимир Павлович**, Заліщі, 2 зол., **Г. Л.** Глиняни, 2 зол., **С. Б.**, Львів, 5 зол., **Володимир Калинович**, Бібрка, 5 зол., гості на іменинах проф. Володимира Соллогуба, 7 зол., **Н. Н.**, 1 зол.

СУДЕТСЬКІ НІМЦІ НЕ ДІСТАНУТЬ ТЕРИТОРІЯЛЬНОЇ АВТОНОМІЇ.

Чеський міністр почти Тучни виголосив на сходинах народніх соціялістів Бенеша довшу промову у справі теперішньої ситуації ЧСР. Промовець заявив, що **Чехословаччина готова понести якнайбільшу жертву для рятування миру в Европі.** Найновіша політика Німеччини — говорив міністр — створила добу, що її можна назвати другою добою Наполеона. Як скінчиться ця доба для ЧСР — невідомо. **Зате відомо, як доба Наполеона скінчилася для нього самого.** Судетські німці — заявив Тучни — дістануть у національнім статуті все, що їм належиться, але **під ніякою умовиною не дістануть територіяльної автономії.** Автономія — на думку міністра — **з одної республики створила би дві держави, а саме одну демократичну і другу тотальну.**

Інж. М. Лісовський.

Управа тютюну та безробіття на селі.

Одною з тем, досі ще відповідно не обговорених, це справа управи тютюну як джерела праці і зарібку для цілого ряду плянтаторів тютюну.

Знаємо добре, що наш край переважно хліборобський мало упромисловлений і що більшість наших господарств — це господарства малоземельні і карловаті, які не забезпечують вповні прожитку власникові і його родині.

На підставі даних Головного Статистичного Уряду — 61 прц. населення займається виключно рільництвом, городництвом і лісництвом. В тернопільськім та волинськім воєвідстві 80 прц. населення займається хліборобством. Тимчасом в інших державах, от як у СССР 77,6 прц. займається хліборобством, в Чехословаччині 34,5 прц., а Німеччині 30.9 прц.

Наше село перенаселене. Майже 2/3 усіх господарств — це господарства малі до 5 га, отже господарства малі, карлуваті. Такі господарства не можуть дати ані праці всім робучим силам ані відповідно забезпечити прожиток їх власникові. Запас землі, яку можнаб було вжити навіть при найбільш радикальній рільній реформі на доповнення карловатих господарств, дуже обмежений.

З цього бачимо як це бажане забезпечити надмірові рук на селі працю та заробіток.

Розгляньмо тепер питання наскільки і як може поправити матеріяльне становище сільського населення управа тютюну.

Як знаємо праця в хліборобстві має характер типово сезоновий. Найбільше праці припадає на час від квітня до жовтня, себто в часі засівів та весняних праць, сінокосів та жнив, осінних засівів та копання окопових. В інших порах року насилення робіт у хліборобстві значно слабне. На час тих головних праць припадає коло 175 днів праці. Отже селянська родина, що пересічно складається з 5—6 осіб розпоряджає в тім часі можливістю виконання праці підчас 875 до 1050 днів, а за цілий рік 1500 до 1800 днів праці.

Селянські господарства переважно посвячують 2/3 цілої площі під збіжжя. На залишеній 1/3 поверхні управляють окопові, городину та пашу.

На підставі обчислень Виділу Економіки дрібних селянських господарств Державного Наукового Інституту Сільського Господарства в Пулавах пересічно в 5 га господарстві припадає на 1 га управи збіж від 18 до 43 днів ручної праці, при продукції паші від 13 до 35 днів праці. Управа окопових та городини вимагає 36—115 днів праці. При управі цукрових буряків коло 120 днів праці.

Отже вже з того загального огляду бачимо, що тільки в 50 відсотках використовують працю господаря та його родини в карлуватих господарствах. У щасливішім становищі є господарства типу городинно-садового. Вже 2 га господарство, що продукує городовину, потребує 500 до 800 днів праці.

Управа тютюну вимагає ще більше праці як управа городини. Пересічно на 1 га тютюневих плянтацій припадає при управі тютюну:

а) Трапезунд, Тик — Кулак, Американ — від 960 до 1200 днів праці.

б) Герцоґовина, Угорсько-городового — коло 750 днів праці.

в) Вірджінії — 600 до 700 днів праці.

г) Тютюну кентуцький — коло 400 днів праці.

г) Махорки — 350 до 400 дні впраці.

Такого великого запотребування ручної праці не знаємо при управі інших землеплодів. Тому нічого дивного, що в околицях, де управляють тютюн відчувається брак рук до праці, головно у часі пильніших праць.

Очевидно всюди управляти тютюну не можна, а значне поширення управи тютюну може загрожувати навіть надпродукцією тютюневого сирівця. Вивозу краєвого тютюневого сирівця заграницю досі не брали під увагу, хоч без сумніву для таких тютюнів управлюваних в краю як нпр. Вірджінія, Кентуцький та махорки напевно можнаб знайти ринки збуту. В усякому разі, коли візьмемо під увагу, що в минулому році при управі тютюну на просторі 6890 га працювало 32207 плянтаторів — то управи тютюну як джерела заробітку та доходу для малоземельних господарів не можна легковажити. 1613

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТУДІЇ.

Інформації про студії у високих школах Львова, Варшави, Вильна, Кракова, Познаня, Люблина та заграниці подає **Студентське Інформативне Бюро** — Львів, ул. Міцкевича 11, партер, години урядові від 12—13. На відповідь залучити марку за 35 сот.

Студентське Інформативне Бюро.

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, ... щини 5., поручає ковдри, матраци — ... лює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. ... має піря до прання. Тел. 294-81. 1186

— **Конфіската.** Вчорашнє (167.) число ... підпало конфіскаті за передову статтю ... „Церква, школа і земля", в якій цензура ... лила по кілька рядків у сімох місцях і ... кінчення.

— **У спільнім пастирськім посланію** Еписко... ту Галицької Провінції пропущено на ... вступі через недогляд імя Преосв. Івана, Еп... копа Кадоенського і Львівського Помічн...

— **Преосвященний Нярадій в дорозі до ...чини.** До Ужгороду вступив по дорозі до ...чини — Преосвященний Діонизій Нярадій, ... жевацький епископ для українських ... в Югославії. Між іншим відвідав епископа ...чівської епархії О. Стойку і монастир оо. ...ліян. Опісля з Ужгороду відіхав до Мука... Метою його подорожі, крім полагодження ... епархіяльних справ, відвідати наші куль... національні установи. З Преосвященним ... Фірак, парох Руського Керестура, редак... країнських часописів в Югославії „Руськ... вин" і „Рідного Слова".

— **Осторога перед ошуканцями.** ... У Заліщиках пібрав ще в березні ц. р. від ... купців якийсь Гулик Василь по 5 зол. за ... мові оголошення, які обіцяв до тижня ... друком і розіслати в повіті. Досі нема ... лошень, ані спритного видавця, а ... цям навіть соромно нині признатися, що ... вірно дали себе натягнути.

— **Акт обвинувачення за вбивство бл. п. ... Стецькова.** На днях скінчили слідство ... кельнерки Марії Данилівної, яку арешту... під замітом убивства цукорника бл. п. ... Стецькова при вул. св. Миколи у Львові ... ною цього року. Данилівна, заперечувала ... че, наче вбила би Стецькова, але на саму ... ку прізвища вбитого, діставала спазмів ... тратила притомність. Данилівну піддали ... сервацію психіятрів, які ствердили, що ... здорова. Тепер зладив прокуратор проти ... акт обвинувачення.

— **Ревізії й арештування у Винниках.** ... липня ц. р. поліція з Винник перевела ... Городиських Бориса і Богдана. Борис Город... кий є службовиком „Сільського Господ... перебував у Винниках на досвідній фар... бох Городиських поліція перевезла ... до львівських Бриґідок.

— **Кирило Вальницький на засланні.** ... ничий Голос", орґан УСДП, (ч. 5. за ... повідомляє „з достовірних джерел", ... ло Вальницький живе на засланні в ... в Азії. По приїзді Вальницького до ... большевики дали йому посаду в ... одночасно чекісти слідкували за ... кроком. Незабаром Вальницький ... за... ОУН. І „за діяльність в ОУН" ... сковський суд одного з ворогів ОУН ... ницького до Караґанди, далеко на ... не сміх людям сказати: Вальницький і ОУН ... кум, де коровай...

— **Львівська хроніка.** Авто ч. 40162 ... ло при вул. Сапіги 58-літню Пелаґію ... — При вул. Білінських авто ч. 3014 ... колесника А. Шупяка, який сильно ... — Якийсь невідомий мотоцикліст ... Любінській дорозі Івана Бугая зі ... Якийсь проворний злодійчук украв ... вечором на вул. Огородницькій ... ді з Голоска Вел. портфель із 1.300 ...

— **Краєва хроніка.** До хати Яна ... в Стаях пов. Рава Руська, вломився ... ний злодій, розбив куфер і вкрав ... та 100 зол. Ці гроші були ощадн... життя Гуріцького. — В Остріві ... згорів тартак Маркуса й Якова ... Шкоди було на 50.000 зол. Причина ... відома. — В Зарадові пов. Ярослав ... рив підчас бурі в хату Олега Бу... двоє дітей, а саме 9-літню Марію ... Володимира. Одночасно грім ... ню його донечку Еву та жінку ... і всі будинки разом з інвентарем ... тла.

— **Нагле зменшення подруж** ... В останніх трьох місяцях ... подруж у стейті Ню Йорк на 60% ... зменшення подруж є примус ... дин обоїх кандидатів подружжя ...

— **Тайне касино гри** ... поліція в купелевій місцевості ... До касина ходили грати особи ...

товариства. Поліція арештувала власників касина і понад 50 грачів, між ними кілька пань. Поліція замкнула касино.

— **Відмовляються приймати товарові посилки.** Портові робітники відмовилися працювати в ночі і в неділю та свята. Кораблі, що приїхали до Марсей у суботу вечором і в неділю не могли виванталжити товарів. 2.419 подорожніх не могли відобрати своїх клунків. 8.305 тон товару, що швидко псується здебільша харчевих посилок, виладовано щойно в понеділок. Деякі корабельні товариства відмовилися приймати товари, що швидко псуються, якщо їх мали б виванталжувати в Марсей. У Ліоні сподіваються страйку робітників будівельного промислу вже в неділю. В доках у новім порті Еріо під Роданом робітники страйкують вже тиждень тому, що до праці приняли робітників, які не належать до генеральної федерації праці.

— **Тайна комуністична організація молоді на Латвії.** Минулого тижня поліція викрила тайну комуністичну організацію молоді. Перед кількома днями політична поліція довідалася довірочно, що в Ризі при вул. Мітавській ч. 88 є тайна друкарня нелегальної комуністичної організації. Негайна ревізія викрила друкарську машину і багато комуністичної бібули. Арештовано кількох членів цієї організації, а кількох втекло за кордон.

— **Грабіж 50 тисяч долярів.** Чотирьох озброєних бандитів напало в понеділок 1. ц. м. у білий день на філію італійського банку в Ню Йорку. Грабіжники стероризували револьверами 12 клієнтів і 9-ох банкових урядовців, забрали 50.000 долярів, що лежали на бюрку касиєра і втікли.

— **Згоріла фабрика деревляних виробів.** В понеділок вибухла грізна пожежа у великій фабриці деревних виробів у Таліні. Фабрика згоріла до тла, не зважаючи на великі зусилля пожарних сторожей. Кількох членів пожежної сторожі є ранених. Шкода сягає понад пів міліона корон.

— **Велика афера в Ню Йорку.** Прокуратор видав акт обвинувачення проти 103 осіб за порушення алькоголевого закону. Це найбільша алькоголева афера від скасування прогібіції. Між арештованими є 6 поліцаїв, 6 податкових урядовців, 15 власників дрогерій, кількох фабрикантів екстрактів до горілок і кількох лікарів. Прокуратор каже, що підсудні в останніх трьох роках продавали тижнево коло 10.000 галонів спірту і не платили належного податку. Державний скарб має 1,8000 дол. шкоди.

— **По сварці з жінкою скочив у море.** Минулої ночі підчас їзду великого трансатлянтійського корабля „Норманді" до пристані в Ню Йорку пропав з корабля професор університету Гамілтона у стейті Ню Йорк Роберт Мур Дункан. Слідство виявило, що опівночі професор посварився зі своєю жінкою, яку побив. Лікарі займалися його жінкою, а проф. Роберт Мур Дункан загинув. Здогадуються, що професор скочив у море.

— **Пять днів арешту за недозволений перелет над океаном.** У Ню Йорку підготовляються до величавого привитання летуна Коріґена, який вертається до Америки кораблем „Менгетен". Невелика кара 5 днів арешту, що нею покарала Коріґена летунська влада за перелет понад Атлянтійським Океаном без дозволу летунської влади, принижила Коріґенові.

— **Нова хвиля переслідування священиків.** У Свердловській провінції (б. Екатеринбурська) Г. П. У. арештувало православних священиків Преображенія Степана і Саву Коряків. Далі арештувало православного священика Лаврова з Горківської провінції. Г. П. У. дуже завзято переслідує на релігійному тлі німецьких кольоністів над Волгою, де розстріляно двох священиків-євангеликів Мілера з Розенфельд і Еґера з Гнаденфельд під закидом агітації проти большевицького режіму.

— **Де найбільше винахідників?** Минулого року зголошено найбільше винаходів у Німеччині, бо аж 112.784. За Німеччиною йде Японія з числом 85.183 винаходів; Злучені Держави з числом 68.740 винаходів, Англія з числом 35.887, Франція з числом 17.689; у Польщі 3.832 винаходи, з того Німеччина зголосила 498, сама Польща 468, Швайцарія 108, Франція 93 і т. п. Польський патентовий уряд признав минулого року 1.731 патенти на винаходи, при чому найбільше патентів признав з хемічного і керамічного промислу, бо аж 300, на винаходи з машинового промислу признав 272 патенти, на винаходи з комунікації і транспорту 155 патенти, в електричнім промислі 144 патенти, з будівництва 117 патентів і т. п.

— **Різні вісти.** Відома фільмова артистка Шерлі Темпль занедужала в Бостоні. Має горячку понад 39°. Двох лікарів сидить біля недужої. — Президент Естонії Петс приймав у замку Оро на ґарден парті (гостина в городі) коло 200 осіб, усіх членів дипльоматичного корпусу в Естонії і всіх членів уряду з ген. Лайдонером. — 20 черниць приїхало з Барселони до Льондону на британському воєнному кораблі. Їм удалося виїхати з Барселони завдяки інтервенції американського посла. — Французький президент Лебрен приїхав до замку Візіль в Альпах коло Греноблю, де побуде кілька днів. — Грецький уряд поставить в Атенах памятник св. Павла на памятку його проповіди перед ареопагом. — На днях о. д-р Кирло Речак святкував 70-ліття священства. Він є найстаршим священиком у ЧСР, та має 96 років.

— **Запір.** Свідоцтва лікарських повагів стверджують успішне ділання природної гіркої води „Францішка Йосифа".

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „ЧОЛОВІК, ЩО ЖИВ ДВА РАЗИ".

Професійний нюйорський бандит утікаючи перед поліцією застрілив полісмена. Він утік, але знає, яка кара його чекає. Утікаючи вдруге вулицями, він ховається до університетської клініки і попадає саме на виклад професора, який радить лікувати вроджених злочинців оперативно. Професор твердить, що після спроб на котах і малпах, він перемінював ці створіння з дуже диких у лагідні, бо злі нахили залежні від деяких залів у мізку. Бандит зацікавлений викладом, воліє перейти риск операції, ніж умерти на електричному кріслі. Професор у великій таємниці переводить свою операцію і коли вона вдається, промовчує перед своїм пацієнтом усе його минуле, побачивши, що пацієнт забув це минуле зовсім. Замість бандита народилася лагідна людина, що починає нове життя. Професор залишив свого пацієнта у себе дома, наче прибраного сина; цей скінчив студії і став дуже талановитим лікарем і дуже гуманною людиною. Але переведена косметична операція (крім першої головної) не могла змінити таких прикмет, як деякі рухи та голос. Давні приятелі та спільники бандити таки пізнають його. Поліція теж дістає матеріял, який дозволяє їй віднайти сліди злочинця, що пропав безслідно.

Фільма має оригінальний сюжет, переведена дуже цікаво, небанальна. Головну ролю грає мало відомий та талановитий актор Белламі.

Крім цього у програмі дві кольорові гуморески, дуже дотепні.

КІНО „АПОЛЬО": „ШАЛЕНА КЛЬОДЕТА".

Париж. Дві великі фірми: жіночих панчіх і черевиків. Сотні дівчат-манекенів. Син директора фірми з панчохами — жертва природи, нещасливий син свого батька, бо подобається всім жінкам. Він гарний, має голос, дотеп та „шик". У себе працювати не може, бо співробітниці думають більше про нього, ніж про клієнток, через те він вступає до іншої фірми. Тут він познайомлюється випадково із власницею фірми черевиків, гадаючи, що вона прислужниця у цій фірмі. Звідсіля починаються непорозуміння — зустрічі, танці, заздрощі. Власниця фірми черевиків це молоденька гарна дівчина; її грає Анні Ондра, розсіяний пустун. Її партнер відомий віденський тенор Зенкер. Комедія як десятки інших віденського виробу, може через те вже нас так не забавляє, бо багато сцен пригадуємо собі з попередніх фільм. Деякі дрібні вигадки — нові.

Спорт.

ВІДГОМІН СПРАВИ НАДВІРНЯНСЬКОГО БЕСКИДУ.

У звязку з дописом, що появився в „ІКЦ" з 29. м. м., буцімто „лікар українець [illegible] [illegible] спортовців", дістали ми з Надвірної інформації, що кидають інше світло на цілу справу. Виходить, що [illegible] з ІКЦ був [illegible] (у будованому стилю цього дописсу) на українського лікаря з Надвірної д-ра Дутковського.

В дійсності ціла справа виглядала в редакції нашого дописувача так: „У дні 24. м. м. УСТ Бескид грав змагання за вхід до А-кляси з [illegible] клюбом „Стшелєц-Сьвіт". Змагання [illegible] [illegible] 3:3, хоч у правильному часі висліди був 3:2 для Бескиду. Однаке суддя п. [illegible], який увесь час кривдив Бескид, продовжив гру на 6 хв. і безпосередньо після того, як Сьвіт здобув треті ворота закінчив змагання. З вини цього судді на грищі запанувала ворожа неспортова атмосфера, при чому змагуни Сьвіту безкарно били і провокували підчас гри змагунів Бескиду та українську публику. Після метчу прийшло до жалюгідного інциденту між грачами, який І. К. Ц. роздув до розмірів масакри. „Побитих" змагунів Сьвіту відвезли до шпиталю, куди безпосередньо пішов д-р Я. Кучерський, заступник голови УСТ. Бескид, який у присутності шпитального лікаря д-ра Неділєскля оглянув обох „змасакрованих" грачів і не лише не знайшов ніяких слідів „масакри", але навіть синців, чи звичайного здертого naskірка. Він ствердив лише присутній живчик, що з уваги на відбуті перед кількома хвилинами змагання було зовсім зрозуміле. Отже не може бути, де тут була „масакра", та чи не була це сенсаційна вістка, обчислена на ефект сенсації. Закиди під адресою д-ра Дутковського ще й тому неправдиві, що він вийшов при кінці змагань у товаристві своєї дружини й малого сина та як довго він був на грищі, ніхто до нього за поміччю не звертався, бо клявітура стинала ся щойно по його відході".

Стільки подав наш інформатор із Надвірної. Цілу справу роздув ІКЦ. у відомих уже цілях. Жаль тільки, що українська надвірнянська дружина не вміла запанувати над своїм обуренням та дала себе спровокувати змагунам Сьвіту. На цьому найдошкульніше потерпіло своє товариство, бо як виходить з рішення станиславівської округи, вона лиш жалкує на те, щоб ударити по товариству.

БОКС.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

В неділю 7. ц. м. відбудеться на площі Сокола-Батька товариська стріча боксерів України і Лехії. Україна виступить із Пашином, Білим, Помірком та новим змагуном у вазі когута. Лехія виступить у своїм найсильнішім складі, бо вже 14. ц. м. має свій перший мистецький метч.

УКРАЇНА НЕ ГРАТИМЕ З КРАКОВІЄЮ.

Пертрактації України з Краковією не увінчалися успіхом і стріча не відбудеться. Імовірно відбудеться нате метч Україна — Гарбарня в понеділок 15. ц. м.

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

17. липня відбулися в Перемишлі Сокільські окружні плавацькі змагання при участи 18 побратимів, 2 посестер із гнізд: Перемишль 3, Перекосіапа 4, Негрибка 4 і 1 пос., Коровники 3 і 1 пос., Трійці 4. Висліди: Посестри 50 м. довільним: 1) Скірка Евгенія (Коровники) 44 сек., 2) Маруся (Негрибка) 50 сек. Побратими 100 м. довільним: 1) Варницький Іван (Перемишль) 1:09,0 хв., 2) Стахурський Степан (Негрибка) 1:11,6 хв., 3) Гарабач Дмитро (Негрибка) 1:15,0 хв., 4) Зелез Володимир (Перемишль) 1:20,0 хв., 5) Ярошевич Мстислав (Перекосіапа) 1:25,0 хв.

РУСЬ ЗНОВУ ПРОГРАЛА.

УЖГОРОД. АЦ. Сп. Нова Весь — Русь 2:1 (1:1). Важні змагання за чашу Чехословаччини Русь несподівано програла на власнім грищі у присутності 1000 власних глядачів. Програла тим прикріше, що Нова Весь грала майже цілу другу половину в десятку, бо суддя виключив одного грача. В Руси слабо заграла ціла дружина, відзначилися лиш Чачілов і Кармай.

ЗА ВХІД ДО ЗАКАРПАТСЬКОЇ ДИВІЗІЇ.

Русь Хуст грала два метчі (субота й неділя) з львівським суперником ГПЦЕ. Перший метч на грищі ГПЦЕ виграла Русь 4:2. Відплатні змагання перервав суддя при стані 1:0 для Руси, тому що глядачі вдерлися на грище. Одночасно прапірська Свалява перемогла найгрізнішого кандидата до дивізії КШЦ (Копшпі) 3:0 і скріпила свої надії на вхід до дивізії.

ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ЛІҐИ.

Минулої неділі відбулися дві важні стрічі за вхід до Чеської Державної Ліґи, які дали вже майже певні вирішення. СК Лішень ремісував із Богемією 1:1 і має вже запевнену Ліґу. СК Батя виграв 4:1 з НАЦ-ом і має вже 99 відс. шансів на Ліґу, бо ледви чи Богемія зможе його догонити.

ФЕРЕНЦВАРОШ ВИЕЛІМІНУВАВ ЮВЕНТУС.

БУДАПЕШТ. Ференцварош — Ювентус 2:8 (0:0). Ювентус відпав від фіналу, бо Ференцварош програв перший метч лиш різницею одних воріт 2:3. Ференцварош стрінеться у фіналі з переможцем стрічі Славія — Дженова.

Нові книжки й журнали.

Марія Гавдин: КНЯЖИЙ ГАЛИЧ. Галич 1938. Накладом співкраєві й музею „Галицька Земля" в Галичі. Відбито в „Оказіїй друкарні" у Станиславові. Сторінок 24.

Книжечка з ілюстраціями дає короткий, та докладний нарис історичних подій, у першій мірі археольогічно-наукових дослідів і праць окремих дослідників минувшини Галича та їхніх змагань до розвязки загальних питань, звязаних з цим предметом. Тому вона необхідна для всіх тих, що цікавляться минувшиною Галича або бажають її на місцях пізнати.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти"!

Театри.

Великий Театр:

Середа 3. 8. год. 8. веч. „Роман із скарбовим урядом“.
Четвер 4. 8. год. 8. веч. „Роман із скарбовим урядом“.
Пятниця 5. 8. год. 8. оп. „Гейша“.
Субота 6. 8. год. 8. оп. „Гейша“.

Театр Рімнородностей:

Від понеділка 11. 7. нечинний.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КОСІВ:
3. 8. Шалена Льола.
4. 8. Лісова пісня.
5. 8. Пригода в Черсі.
6. 8. Процес Мері Деген.
7. 8. Невольник.
З Косова іде театр до Кут.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ВОРОХТА:
3. 8. Чесна Сузанна.
4. 8. Пан Твардовський.
5. 8. Мазепа.
6. 8. Гейша.
7. 8. Гетьман Полуботок.
ДЕЛЯТИН:
8. 8. Маруся Богуславка.
9. 9. Чесна Сузанна.

Українська Нар. Капеля „Чайка“.

3. 8. Шешори.
4. і 5. 8. Пістинь.
6. 8. Косів.
7. і 8. Кути.
9. 8. Кути.

КІНА.

АДРІЯ: „Дорога до слави“; „Північ кличе“.
АПОЛЬО: „Шалена Кльодет“ з Анні Ондрою.
АТЛЯНТИК: „Тавро минулого“.
БАЛТИК: „Мій пан чоловік“, „Кід Галагад“.
ВАНДА: „Промені загзади“, „Піанальєя в Монте Карльо“.
ҐРАЖИНА: „Не забудь про мене“, „Белля Донна“.
ЕВРОПА: „Комбетанти“.
КАСІНО: „Чорний пірат“.
КОПЕРНИК: „Людина, що жила 2 рази“ й кольорові додатки.
МАРУСЕНЬКА: Нечинне з причини реконструкції.
МЕТРО: „Таємниця чорної кімнати“.
МІРАЖ: „Благословення землі“.
МУЗА: „Грішний Біль“ (з Волесом Бірі).
ПАЛЯС: „Вернися, моя маленька!“
ПАКС: нечинне.
РАЙ: „Сам на сам“ і „Пат і Паташон у раю“.
РІЯЛЬТО: „Ада, це не личнює!“
РОКСІ: „Будеш усе моєю“ й додатки.
СВІТ: „Півник ч. 13“, „Тайний план Р. 8“.
СТИЛЕВЕ: „По великій війні“, ревія: „Щось таке“.
ТОН: „Втікач із Сан Квентену“, „Стріл у ночі“.
УТІХА: „Під чужим прізвищем“ і ревія.
ХИМЕРА: „Музика для тебе“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Люрд“ — місто чудес“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід“ (Пасаж **Гавсмана ч. 7): „Голяндія“.**

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 3. серпня 1938.

6.45 Рух., 7.00 Ран. ден., 7.15 Ран. концерт орх., 8.00 Орх. 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авдиц., **14.00 Українська інформ. газетка,** 14.10 Соната Бетовена, **14.35 Україн. конц. бандури В. Шуля,** 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і сусп. вістки, 15.10 Завтр. прогр., 15.15 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Госп. вістки, 16.00 Симф. орх., 16.45 Військ. відчит, 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 Римський карнавал і увертура симф. орх., 17.20 Львів. комедія, фрагм., 17.55 Львів. спорт. вістки, 18.00 Волошки й кукіль — гутір., 18.10 Скрипк. речіт., 18.45 „П. Братковський“, оповід., 19.05 Спів. речіт., 19.25 Акт. гутір., 19.35 Розр. концерт, 20.45 Вечір. ден., 20.55 Акт. гутір., 21.00 Репортаж, 21.10 Шопен і Польща, 21.50 Спорт. віст., 21.52 Спорт. вістки, 22.00 Вечір. конц. симф. орх., 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, вечір. ден. і метеор. комун.

Четвер, 4. серпня 1938.

6.15 Ран. пісня, 6.20 Музика з пл., 6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Орх. концерт, 8.00 Веселе добридень, пл., анекдоти, комунікати, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Шуманові твори (форт.), 14.35 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Мужики“ Реймонта, 15.30 Легка музика з пл., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Вислою до моря, концерт мар. капелі, сопран, 16.45 Штука відпочинку, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Нар. пісня у мист. обробітці, 17.40 „Органіст із Понікли“ Сенкевича, 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Огляд видань, 18.10 Берліоз: „Король Лір“ увертура, 18.25 Театр Уяви: „Тайфун“, 19.00 Легка орг. музика, 19.30 20.55 Акт. гутірка, 19.40 Відгомін минулого, концерт, у перерві новеля Раорта, 20.45 Веч. денник, 21.00 Актуалії, 21.10 Концерт легкої музики, 21.50 22.00 Спорт, 22.05—23.00 „Гостинниця під Львом“ легка словно-муз. авд., із Щепком Тоньком.

Пятниця, 5. серпня 1938.

6.15 Ранішня пісня, 6.20 Музика з пл., 6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика клюбу мандол., 8.00 Добридень наймолодшим: оповідання, вірші, пісеньки, мельодії, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Відкіля це взялось, опов. для дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Сальон. секстет, 16.40 Як повстає відбірник, 16.45 На побережжі, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Ясельське підгіря, Мазурські пісні у вик. хору, 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Блески та тіні годинника, 18.10 Твори на два фортепіяни, 18.45 Поетичні новини, 19.00 Спів. ресіталь От. Вітаса у супр. форт., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Гумор і пісенька в легіонах, розр. концерт, 20.45 Веч. денник, 21.00 Всесторонні таланти у мистецтві, діяльог, 21.10 Танц. музика у вик. орх., 21.50 22.00 Спорт, 22.05 Концерт бажань, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 3. серпня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.0, Розр. муз., 17.00 Камер. конц., 19.00 Вес. муз., БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 22.15 Спів. речіт., БУДАПЕШТ 12.05 Форт. речіт., 13.00 Орх., 17.30, 18.00 Джез. муз., 19.00, 20.00, 21.00 Оперет. муз., 21.35 Орх., 22.05 Форт. речіт., ВІДЕНЬ 12.00 Розр. конц., 14.10 Нім. романт. муз., 16.00 Орх., 21.00 Розр. муз., 22.30, 23.00 Конц. орх. і сол., ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. конц., 19.00, 20.20, 21.00 „Дон Жуан“ — оп. Моцарта, 22.30 Соната Бетовена, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 16.00, 19.00, 20.30 Розр. муз., 21.00 Пісні й муз., 21.00 Пісні й муз., 21.50, 22.00 Симф. конц., 23.15 Танц. муз., МІНХЕН 13.15, 16.00 Розр. конц., 18.20 Двофорт. муз., 19.15 Тріо, 24.00 Нічна муз., ПРАГА 12.45 Військ. орх., 17.40 Англій. форт. муз., 18.20 Легка муз., 21.15 Симф. Фібіха, РАДІО ПАРІ 18.30 Форт. речіт., 20.00, 21.00, 22.00 Трансм. з Зальцбурга, РИМ 17.15 Форт. речіт. 19.40, 20.30, 21.50 Розр. муз., 21.00, 22.00 Камер. муз., 23.15 Танц. муз.

Четвер, 4. серпня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Шубертіяда, барит., форт., 19.00 Музика давніх днів, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.30 Нар. музика, БУДАПЕШТ 13.30 18.00 Військ. орх., 19.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 20.30 21.00 Зальцб. фестіваль: „Тангайзер“ оп. Вагнера, КОШИЦІ 18.15 Для Закарпаття, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.00 „Прометей“ балет Бетовена, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Форт., ПРАГА 18.20 Сальон. музика, 21.10 Концерт фільг., 22.25 Камер. музика, РАДІО ПАРІ 19.15 Пісні, 20.15 21.00 22.00 Фестіваль Равеля, РИМ 17.15 Іт.-брав. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Мефістофель“ оп. Арріга Бойто, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 20.00 Популярна музика.

Пятниця, 5. серпня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Форт. і альтівка, 18.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 18.30 Вок. конц., БУДАПЕШТ 17.00 Форт., 19.30 Скрипка, 22.25 Циг. музика, ВІДЕНЬ 14.10 Легка музика, 15.30 Класична та сучасна скр. музика, 16.00, 17.10 Камер. орх., 21.00 Зальцб. фестіваль, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.10 Скрипка, 20.30 Розр. музика, 21.00 Сучасні пісеньки, 21.30, 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 18.20 Орх., 20.25, 21.00 „Швайцарська родина“ оп. Вайгля, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 „Теді енд партнер“ комедія Івена Но, РАДІО РОМАНІЯ 20.25, 21.00 22.00 „Манон Леско“ оп. Пуччіні“, РИМ 17.15 Спів, форт., 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Авентура тропікале“ муз. ком. Маріо Нашімбене, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.15, 20.00 „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія“.

БІРЖА.

Львів 2 серпня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·12 89·65, Доляри американські 5.30·50, 5·28·00 Доляри канад. 5·27·50—5·25·00 Фльорени гол. 292·40—290·75, Франки фр. 14·73—15·63, Франки швайцарські 122·10—121·30 Фунти англ. 26·20—26·04, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 15·49—15·00 Кор. дан. 117·00—116·15 Кор. норв. 131·53—130·55 Корони шв. 135·19—134·20 Ліри італ. 23·45—22·80, Марки фінлян. 11·37 —11·30, Марки нім. 78·00 — 72·00, Гельвеція 26·10—25·85 Марки нім. срібні 98·00 — 95·00

Акції.

Банк Польський 125·00 Цукор. 39·70 Вугіль 32·75, Ліљпоп 99·00, Модзеїв 14·75, Островець 63·00, Стараховичі, 39·25, Габербуш 51·50.

Папери.

4% інв. проц. внутр. 67·00, 66.75, 3% інв. 1 ем. 82·50, серія 93·25 3 пов. інв. 2 ем. 81·63 серія 90·75 5. конверс. 70·00 прем. дол. 42·42 4 консол. 67·00
Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 2. серпня 1938.

1 кг. масла десер. альок. без оп. 2·85 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·90 зол.
молоко . . . 15—16 сот.
яйця (копа) . . . . 5·85 зол.
Тенденція на масло, молоко, та яйця вдержана.

ОПОВІСТКА.

Доповняльні Вписи до обох Однорічних Торговельних Коедукаційних Шкіл нижчого і вищого типу у Яворові — приймає Дирекція. У часі ферій писати до д-ра Михайла Фільца, адвоката в Яворові. 1616 1-5

Замість вінка на могилу бл. п. Стефанії Тарновецької зложили на Рідну Школу: Кооператива „Рідна Школа 25 зол., директори Кооперативи „Рідна Школа“: Іван Герасимович 10 зол., Михайло Климкевич 10 зол. і Володимир Медвецький 10 зол. 1624 1-1

Замість вінка на могилу бл. п. Стефанії Тарновецької складають на „Рідну Школу“ 20 зол. Ярема Савка і Олекса Скробка.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АПЛІКАНТА рутинованого шукає адвокат біля Львова. Зголошення до Адміністрації під „Жовтень“. 1594 3-3

СВЯЩЕННИК, удовець, шукає господині до управи домом. Зголошення враз з порученнями і умовинами слати: Уряд парохіяльний в Жеддці, почта Батятичі. 1619 1-3

КОТРА симпатична самітня панна або вдова коло 40 літ охоче самостійно вести дім у старшої особи. Листи до Адмін. під „Солідність“. 1615 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ аплікант, 4 роки практики, шукає патрона. Зголошення з умовинами до „Діла“ для „С. Г.“ 1603 3-3

МЕШКАННЯ

ДВІ великі кімнати, передкімнати, кухня, повний комфорт, перший поверх, сонячні, бальков, уже вільні — ВІТІВСЬКА ДВА, ріг Личаківської при трамвайній зупинці. Винаймає: Управа „Трансакція“, Длугоша 1. 1620 1-3

КУПНО — ПРОДАЖ

МАШИНА до писання Сміт-Брос, 36 цм. українська, оказія. Вузла, Романовича 9. Тел. 113-55. 1597 5-3

КАМЕНИЦЯ при Коханівського 33, вільна, 32 кімнати — з огляду на ... жений находиться на місту, бюро, ... ронку — ціна около 90.000. Листи ... 33. м. 4.

НОВИЙ дім при трамваю, електрика ... мешкання, готівкою десять, банк ... „Трансакція“, Длугоша 1.

КАМЯНИЦЯ повнокомфортова, ... вільних, без такси, в середмісті, готівка 55.000, банк 10.000. „Трансакція“, Длугоша 1.

ВІЛЛЯ з городом і садом, гараж ... патне мешкання з верандою вже вільне при трамваю, бічна Листопада — ... „Трансакція“, Длугоша 1.

НОВИЙ дім, 11 вільних літ, без ... 4 мешкання, для купця трамвайне ..., 140 сяжнів городу, бічна Потоцького 15.000. „Трансакція“, Длугоша 1.

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, ремінні, ниркові, проти усування матки з гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15.**

ВЗУТТЯ посезонове продає **ТІЛЬКИ ... ДНІВ** вже від 4.80 зол., магазин ... Я. ШТРАССЕР (передше Краса), ...лицька 15 **(подвіря).**

УКРАЇНСЬКЕ бюро посередництва — фірма „ТРАНСАКЦІЯ“, Львів, ДЛУГОША ОДИН, ріг Миколая — порушає у великім виборі, в ріжних цінах у місті й ... і на передмістях камяниці, вілли, ... парцелі під корисними умовинами. Інформації безплатні. Багато ... Бюро працює цілий день, без перерви.

РОВЕРИ „WELTREKORD“, WELTADLER тільки „**PHONOREX**“, Городоцька ... тел. 262-45.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР

Степан Брик

ординує у внутрішніх недугах від 3-4 попол.

ЛЬВІВ, УЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО ч. ...
(бічна вул. Мохнацького).

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, ...ои, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапицерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. ...
489

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. ... перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 273-...

виконує всякі перевози до ... і з місцевостей в краю — дешево, ... і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої доставки.
806

НОВООТВОРЕНА

Робітня ковдер

переробляє КОВДРИ ...
Ринок, Брама Андріоллі ...
1162 1-3

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.50

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, виміни і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. ...

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ...